

социјалне инфраструктуре кандидоване на Јавни позив Министарства за људска права и избјеглице БиХ.

Члан 5.

Одлука ступа на снагу даном доношења и биће објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Број К-8-41-1-1304-11/17

19. јуна 2017. године

Сарајево

Предсједник Комисије

Мато Јојић, с. г.

На основу члана 23. Закона о избјеглицама из БиХ и раселjenim особама у БиХ ("Службени гласник БиХ", број 23/99, 21/03 и 33/03) и члана 24. ставак (1) Пословника о раду Повјеренства за избјеглице и раселjene особе БиХ, Повјеренство за избјеглице и раселjene особе Босне и Херцеговине, на својој 8. сједници одржаној 19.6.2017. године, доноси

ОДЛУКУ

О ПРЕУСМЈЕРАВАЊУ И РАСПОРЕДУ НЕУТРОШЕНИХ СРЕДСТАВА ПРЕОСТАЛИМ ПО ПРОЈЕКТИМА ОДОБРЕНИМ У РАЗДОБЉУ 2004-2015. ГОДИНА

Чланак 1.

Овом одлуком одобрава се преусмјеравање и распоред неутрошених средстава преосталим по пројектима одобреним у раздобљу 2004-2015. година у износу од 670.023,62 КМ за финансирање приоритетних пројеката за потребе повратника и раселjenih особа.

Чланак 2.

Средства у износу од 670.023,62 КМ распоредит ће се за финансирање пројеката електрификација и за рјешавање питања потпоре повратницима и раселjenim особама кроз обнову и изградњу комуналне и социјалне инфраструктуре и то:

1. За пројекте електрификација стамбених јединица раселjenih особа и повратника распоредују се средства у укупном износу од 201.007,09 КМ.
2. За пројекте обнове и изградње комуналне и социјалне инфраструктуре на просторима гдје живе раселjene особе и повратници распоредују се средства у укупном износу од 469.016,53 КМ.

Чланак 3.

- (1) Средства из члана 2. ставак (1) тачка 1. Одлуке се удружују са средствима намјенjenim за пројекте електрификација из 2016. године у износу од 637.500,00 КМ.
- (2) Укупна средства у износу од 838.507,09 КМ ће се користити за електрификација локација кандидираних на Јавни позив Министарства за људска права и избјеглице БиХ.

Чланак 4.

- (1) Средства из члана 2. ставак (1) тачка 2. Одлуке се удружују са средствима намјенjenim за пројекте обнове и изградње комуналне и социјалне инфраструктуре из 2016. године у износу од 1.487.500,00 КМ.
- (2) Укупна средства у износу од 1.956.516,53 КМ ће се користити за пројекте обнове и изградње комуналне и социјалне инфраструктуре кандидиране на Јавни позив Министарства за људска права и избјеглице БиХ.

Чланак 5.

Одлука ступа на снагу даном доношења и биће објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Број К-8-41-1-1304-11/17

19. липња 2017. године

Сарајево

Предсједник Повјеренства

Мато Јојић, в. г.

ДИРЕКЦИЈА ЗА ЦИВИЛНО ВАЗДУХОПЛОВСТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

733

На основу члана 16. и 61. став (1) Закона о управи ("Службени гласник БиХ", број 32/02 и 102/09) и члана 14. став (1) Закона о ваздухопловству Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 39/09), генерални директор Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине доноси

ПРАВИЛНИК

О ЗБОРНИКУ ВАЗДУХОПЛОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

(Предмет)

Овим правилником се утврђују основни елементи Зборника ваздухопловних информација Босне и Херцеговине (у даљем тексту: "АИР"), као што су: композиција/форма АИР-а, језик, дизајн, као и садржај АИР-а.

Члан 2.

(Одговорности пружаоца услуга ваздухопловног информисања)

- (1) У складу са чланом 4. став (6) Правилника о услугама ваздухопловног информисања у Босни и Херцеговини, пружалац услуга ваздухопловног информисања Босне и Херцеговине је одговоран за публикавање АИР-а.
- (2) Поступцима утврђеним оперативним приручником, пружалац услуга ваздухопловног информисања у Босни и Херцеговини ће обезбиједити публикавање АИР-а, као и измјене и допуне наведеног документа. Ваздухопловне информације, које су саставни дио АИР-а, публикаваће се у складу са одговарајућим раздобљима примјене, у зависности од њиховог оперативног значаја.

Члан 3.

(Појмови и скраћенице)

- (1) Појмови који се употребљавају у овом правилнику имају следеће значење:
 - а) **Аеродром** (Aerodrome): Унапријед дефинисано подручје на копну или води (укључујући све објекте, инсталације и опрему) намијењено за слијетање, полијетање и кретање ваздухоплова у било којем дијелу или цјелини;
 - б) **Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине** (Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation): Надлежна ваздухопловна власт Босне и Херцеговине;
 - ц) **Додаци на АИР** (AIP Supplement): Привремене измјене информација у АИР-у, које се објављују на посебним/издвојеним страницама;
 - д) **Геоид** (Geoid): Површина једнаких потенцијала (еквипотенцијална површина) у пољу Земљине гравитације, која се поклапа са неизменим средњим нивоом мора, континуирано продуженим кроз континенте. Облик геоида је неправилан због локалних гравитационих поремећаја (плима, салинитет, струјања, и сл.) и смјер гравитације је управан/нормалан на геоид у свакој тачки;
 - е) **Интегрисани пакет ваздухопловних информација** (Integrated Aeronautical Information Package): Пакет који се састоји од следећих елемената:
 1. Зборник ваздухопловних информација, укључујући амандмане на АИР,

2. Додатке на AIP;
 3. Хитних ваздухопловних обавјештења - NOTAM и Претполетних информативних билтена (PIB);
 4. Ваздухопловних информативних циркулара (AIC), и
 5. Контролних листи и листи важећих NOTAM-а;
- ф) **Интегритет ваздухопловних података** (Integrity (aeronautical data)): Степен поузданости да ваздухопловни подаци и њихове вриједности нису били изгубљени или промијењени од времена настанка или овлашћене измјене;
- г) **Измјене AIP-а** (AIP Ammendmet): Трајне измјене информација садржаних у AIP-у;
- х) **Контролисана зона** (Control zone): Контролисани ваздушни простор који се простире од земље до одређеног нивоа у висину;
- и) **Контролисана област** (Control area): Контролисани ваздушни простор који се простире изнад утврђене границе изнад земље;
- ј) **Ограничена зона** (Restricted area): Дио ваздушног простора у коме се на одређено вријеме летеће ваздухоплова ограничава и одвија према унапријед одређеним условима;
- к) **Опасна зона** (Danger area): Дио ваздушног простора утврђених димензија унутар којег, у одређеним периодима, могу постојати активности опасне по летеће ваздухоплова;
- л) **Полетно-слетна стаза** (Runway): Дефинисана правоугаона површина на аеродрому на копну намијењена за слијетање и полијетање ваздухоплова;
- м) **Препрека** (Obstacle): Означава све фиксне (привремене или сталне) и покретне објекте или њихове дијелове, који:
1. су смјештени на површини намијењеној за кретање ваздухоплова по тлу; или
 2. надвишавају дефинисане површине намијењене за заштиту ваздухоплова у лету; или
 3. се налазе изван тих дефинисаних површина и оцијењени су као опасни за ваздушну пловидбу.
- н) **Претполетни информативни билтен** (Pre-flight information bulletin): Приказ актуелних NOTAM информација од оперативног значаја, припремљен непосредно прије извршења лета;
- о) **Прелазна апсолутна висина** (Transition Altitude): Апсолутна висина на којој или испод које се вертикална позиција ваздухоплова изражава као апсолутна висина;
- п) **Пружалац услуга ваздухопловног информисања**: Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби (BHANSA) или друга организација која поседује важећи сертификат за пружање услуга ваздухопловног информисања, а именована је од стране надлежне ваздухопловне власти;
- р) **Регулисање и контрола ваздухопловних информација** (AIRAC): Систем са сврхом правременог најављивања околности које захтијевају значајне измјене у оперативној пракси, заснован на заједничким, унапријед одређеним датумима ступања на снагу;
- с) **Тачност** (Accuracy): Степен подударања између предвиђене или измјерене вриједности и стварне вриједности;
- т) **Ваздухопловни подаци** (Aeronautical data): Представљају формализован приказ ваздухопловних чињеница, концепата или упутстава, подесан за комуникацију, интерпретацију, тумачење или обраду;
- у) **Ваздухопловне информације** (Aeronautical information): Информације које произилазе из прикупљања, анализе и формирања ваздухопловних података;
- з) **Ваздухопловни информативни циркулар** (Aeronautical Information Circular): Обавјештење које садржи информације које се не могу објавити путем NOTAM-а или AIP-а, које се односе на безбједност летења, ваздушну пловидбу, технички, административни или законодавни садржај;
- аа) **Ваздухоплов** (Aircraft): Свака машина која се одржава у атмосфери због реакције ваздуха, осим реакције ваздуха у односу на земљишну површину;
- бб) **Зборник ваздухопловних информација** (Aeronautical Information Publication): Зборник који објављује држава или се објављује у име државе и садржи ваздухопловне информације трајног карактера значајне за ваздушну пловидбу;
- цц) **Забрањена зона** (Prohibited area): Ваздушни простор одређених димензија изнад земље или територијалних вода неке државе у којем је летеће ваздухоплова забрањено.
- (2) Скраћенице употребљене у овом правилнику имају сљедеће значење:
- а) **AIC** (Aeronautical Information Circular) - Ваздухопловни информативни циркулар;
 - б) **AIP** (Aeronautical Information Publication) - Зборник ваздухопловних информација;
 - ц) **AIRAC** (Aeronautical Information Regulation and Control) - Регулисање и контрола ваздухопловних информација;
 - д) **AMDT** (Amendment (AIP Amendment) - Амандман на AIP;
 - е) **ATFM** (Air Traffic Flow Management) - Управљање протоком ваздушног саобраћаја;
 - ф) **ATS** (Air Traffic Services) - Услуге контроле ваздушног саобраћаја у ваздушној пловидби;
 - г) **AIP SUP** (AIP Supplement) - Додаци на AIP;
 - х) **BHDCA** (Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation) - Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине;
 - и) **CPDLC** (Controller - pilot data link communication) - Комуникација преносом података контролор-пилот;
 - ј) **H24** (Continuous day and night service) - Даноноћна служба;
 - к) **FIS** (Flight Information Service) - Служба информисања у лету;
 - л) **IAIP** (Integrated Aeronautical Information Package) - Интегрисани пакет ваздухопловних информација;
 - м) **ICAO** (International Civil Aviation Organisation) - Међународна организација за цивилно ваздухопловство;
 - н) **ILS** (Instrument Landing System) - Систем за инструментално слијетање;

- о) **IFR** (Instrument Flight Rules) - Правила инструменталног летења;
- п) **GEN** (General) - Опште;
- р) **MSL** (Mean Sea Level) - Средњи ниво мора;
- с) **NIL** (None or I have nothing to send to you) - Ништа или немам шта да вам пошаљем;
- т) **NOF** (International NOTAM Office) - Међународна NOTAM канцеларија;
- у) **NAVAID** (Navigation Aid) - Навигациона средства;
- в) **NSA** (National Supervisory Authority) - Државна надзорна власт/Национално надзорно тијело;
- з) **PBC** (Performance-based communication) - Комуникација заснована на перформансама;
- аа) **PBN** (Performance-based navigation) - Навигација заснована на могућности ваздухоплова;
- бб) **PIB** (Pre-flight Information Bulletin) - Претполетни информативни билтен;
- цц) **R** (Restricted Area) - Ограничена зона;
- дд) **RNAV** (Area Navigation) - Просторна навигација;
- ее) **RNP** (Required navigation performance) - Захтијеване навигационе перформансе;
- фф) **RWY** (Runway) - Полетно-слетна стаза;
- гг) **SARPs** (Standard and Recommended Practices) - Стандарди и препоручена пракса (ICAO);
- хх) **SATVOICE** (Voice satellite communication) - Говорна сателитска комуникација;
- ии) **SID** (Standard Instrument Departure) - Стандардни инструментални одлазак;
- јј) **SSR** (Secondary Surveillance Radar) - Секундарни надзорни радар;
- кк) **STAR** (Standard Instrument Arrival) - Стандардни инструментални долазак;
- лл) **TLOF** (Touchdown and Lift-off Area) - Зона приземљења и узлета;
- мм) **TMA** (Terminal Control Area) - Завршна контролисана област;
- нн) **WGS-84** (World Geodetic System 1984) - Свјетски геодетски систем;
- оо) **UTC** (Coordinated Universal Time) - Универзално координисано вријеме.

Члан 4.

(Садржај Зборника ваздухопловних информација (AIP))

- (1) AIP садржи три дијела, подијелена на секције и подсекције, које су стандардно обиљежене ради стандардизованог електронског складиштења и проналажења.
- (2) AIP се објављује на латиничном писму, а садржај дијелова, секција и подсекција AIP је приказан у Прилогу I овог правилника.
- (3) Изузетно од става (2) овог члана, ако се укаже потреба да се олакша оперативна употреба у лету, формат и уређење AIP-а могу да буду другачији, под условом да се унесе одговарајућа табела садржаја.
- (4) Ако је потребно, карте, мапе или дијаграми се користе као додатак или замјена за текстуалне или табеларне податке у AIP-у.

Члан 5.

(Дијелови Зборника ваздухопловних информација)

- (1) Први дио AIP-а (Опште одредбе - GEN) садржи:
 - а) податке о установама, односно организацијама које су одговорне за опрему, услуге и поступке наведене у AIP-у;
 - б) опште услове под којима су услуге или опрема доступне за употребу у међународном цивилном ваздухопловству;

- ц) листу значајних одступања домаћих прописа и праксе од ICAO стандарда, препоручене праксе и поступака, у формату који омогућава да корисник лако разликује захтјеве из домаће регулативе, као и ICAO захтјеве;
 - д) начин дјеловања, када ICAO стандарди, препоручена пракса и поступци предвиђају могућност избора између више праваца дјеловања.
- (2) Други дио AIP-а (Ваздушни простор - ENR) садржи општа правила и поступке који се примјењују у ваздушном простору Босне и Херцеговине, опис и подјелу ваздушног простора, податке о ATS рутама, податке о радио-навигационим уређајима и системима и податке о активностима које могу да утичу на безбједност ваздушне пловидбе.
 - (3) Трећи дио AIP-а (Аеродроми/Хелидроми (AD)) садржи сљедеће ваздухопловне карте, ако су доступне за одређени међународни аеродром, односно хелидром:
 - а) Аеродромска/Хелидромска карта - ICAO/Aerodrome/Heliport Chart - ICAO;
 - б) Карта аеродромске површине за кретање - ICAO/Aerodrome Ground Movement Chart - ICAO);
 - ц) Карта препрека аеродрома тип А - ICAO/Aerodrome Obstacle Chart - ICAO Type A;
 - д) Аеродромска карта терена и препрека ICAO (електронска)/Aerodrome Terrain and Obstacle Chart - ICAO (Electronic);
 - е) Карта паркирања/пристајања ваздухоплова - ICAO/Aircraft Parking/Docking Chart - ICAO;
 - ф) Карта подручја - ICAO/Area Chart - ICAO;
 - г) Карта минималних радарских апсолутних висина - ICAO/ATC Surveillance Minimum Altitude Chart - ICAO;
 - х) Карта за инструментално прилажење - ICAO/Instrument Approach Chart - ICAO;
 - и) Карта терена за прецизно прилажење - ICAO/Precision Approach Terrain Chart - ICAO;
 - ј) Карта стандардних инструменталних долазака (STAR) - ICAO/Standard Arrival Chart - Instrument (STAR) - ICAO;
 - к) Карта стандардних инструменталних одлазака (SID) - ICAO/Standard Departure Chart - Instrument (SID) - ICAO;
 - л) Карта за визуелно прилажење/Visual Approach Chart - ICAO;

Члан 6.

(Опште одредбе - AIP)

- (1) AIP је засебна публикација која мора да има табелу садржаја.
- (2) Приликом израде AIP-а избјегава се понављање или дуплирање информација које су већ садржане у њему или у другим изворима.
- (3) Ако се објављује заједнички AIP са другом државом, то се јасно назначавача на насловној страни и у табели садржаја AIP-а.
- (4) Свака страна/карта AIP-а означава се датумом који се састоји од дана, мјесеца (по имену) и године и који представља датум објављивања или датум када информација ступа на снагу.
- (5) Како би се постигла ажурираност, у одговарајућим временским интервалима објављује се контролна листа која садржи број стране или датум сваке стране/карте у AIP-у, као и датум контролне листе.
- (6) AIP садржи информације које јасно указују на:
 - а) идентитет AIP-а;

- б) територију коју он обухвата и начин на који је подијељен;
 - ц) назив државе и организацију, односно установу која га израђује;
 - д) број стране, односно наслов карте;
 - е) степен поузданости ако је информација непоуздана;
- (7) Величина страница AIP-а износи највише 210x297 mm, с тим што могу да се користе већи формати под условом да су пресавијени на исту величину.
- (8) Све измјене AIP-а или нове информације на поново објављеној страни се означавају уочљивим симболом или ознаком.
- (9) Измјене у AIP-у, које имају оперативни значај, објављују се у складу са AIRAC поступцима и јасно се означавају скраћеницом AIRAC.
- (10) Интервали за измјену AIP-а се распоређују тако да информације у њему буду ажурне и објављују се у првом дијелу (GEN), при чему се ручне измјене избјегавају увијек када је то могуће.

Члан 7.

(Спецификације за амандмане на AIP (AIP AMDT))

- (1) Измјене у AIP-у, које су трајног карактера, објављују се као амандмани на AIP.
- (2) Сваком амандману се додјељује серијски број, при чему ти бројеви морају да буду узастопни.
- (3) На свакој страни амандмана на AIP, укључујући насловну, приказује се датум објављивања, а на свакој страници AIRAC амандмана на AIP, укључујући насловну, приказује се датум ступања на снагу, као и тачно вријеме почетка важења информација, ако то вријеме није 0000 UTC.
- (4) Амандман на AIP садржи референце на серијске бројеве елемената Интегрисаног пакета ваздухопловних информација (IAIP), чији садржај је укључен у амандман.
- (5) На насловној страни амандмана на AIP налази се кратак садржај информација на које се односе амандмани.
- (6) Ако се амандман на AIP не објави у установљеном временском интервалу, објављује се обавјештење са скраћеницом NIL, које се дистрибуира посредством мјесечне листе важећих NOTAM-а у облику слободног текста.

Члан 8.

(Спецификације за додатке на AIP)

- (1) Привремене дугорочне измјене ваздухопловних информација (три мјесеца или дуже) и краткорочне информације, које садрже обиман текст и/или графичке приказе, објављују се као додаци на AIP.
- (2) Сваком додатку на AIP се додјељује серијски број, при чему ти бројеви морају да буду узастопни и да се заснивају на календарској години.
- (3) Стране додатака на AIP се држе у AIP-у све док је њихов садржај или дио садржаја важећи.
- (4) Уколико се појави грешка у додатку на AIP или ако се промијени период важења додатка на AIP, нови додаток на AIP се објављује као замјена.
- (5) Уколико постоје временска ограничења у дистрибуцији додатака на AIP, примјењују се захтјеви који се односе на NOTAM.
- (6) Уколико се додаток на AIP доставља као замјена за информације садржане у NOTAM-у, мора укључивати серијски број предметног NOTAM-а.
- (7) Контролна листа важећих додатака на AIP се објављује у интервалима који нису дужи од једног мјесеца, путем

мјесечне листе важећих NOTAM-а у облику слободног текста.

- (8) Додаци на AIP се објављују на странама упадљиве боје, по могућности жуте, и чувају се као прва ставка у AIP-у.

Члан 9.

(Дистрибуција)

AIP, амандмани на AIP и додаци на AIP биће доступни корисницима на најбржи могући начин.

Члан 10.

(Електронски AIP (eAIP))

- (1) AIP, амандмани на AIP, додаци на AIP и AIC могу се објављивати у формату који омогућава приказивање на екрану рачунара, испис на папиру и дигиталну размјену података и назива се "Електронски AIP (eAIP)".
- (2) Садржај информација у eAIP-у и структура поглавља, секција и подсекција морају да прате садржај и структуру AIP-а у штампаном облику и да садрже датотеке које омогућавају штампање AIP-а на папиру.
- (3) Електронски AIP се ставља на располагање корисницима у медију за физичку дистрибуцију (CD, DVD и сл.) и/или online путем интернета.

Члан 11.

(Престанак важења)

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о Зборнику ваздухопловних информација Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 07/14 од 28.01.2014.)

Члан 12.

(Ступање на снагу)

Правилник ступа на снагу осми дан од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 1-3-02-2-497-1/17

04. јула 2017. године

Бања Лука

Генерални директор

Борђе Ратковица, с. р.

ПРИЛОГ I - САДРЖАЈ ЗБОРНИКА ВАЗДУХОПЛОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА ДИО 1 - ОПШТЕ (GEN)

Дио 1 AIP-а садржи предговор, преглед амандмана на AIP, преглед додатака на AIP, контролну листу AIP страница и списак ручних исправки AIP-а, а у одговарајућим секцијама Дијелова 2 и 3 AIP-а се уноси напомена "није примјенљиво".

GEN 0.1 Предговор (Preface)

Кратак опис Зборника ваздухопловних информација (AIP), укључујући и:

1. назив надлежног издавача/**name of the publishing authority**;
2. примјењени ICAO документи/**applicable ICAO documents**;
3. форму објављивања AIP-а (нпр. штампана, електронска или путем интернета)/**publication media (i.e. printed, online or electronic media)**;
4. структуру AIP-а и успостављене интервале публикација редовних амандмана/**the AIP structure and established regular amendment interval**;
5. ауторска права, ако је примјенљиво, и/ **copyright policy, if applicable**; and
6. службу за контакт у случају уочених грешака или пропуста AIP-у/**service to contact in case of detected AIP errors or omissions**.

GEN 0.2 Преглед амандмана на AIP (Record of AIP Amendments)

Преглед амандмана на AIP и AIRAC амандмана (објављених у складу са системом AIRAC) садржи:

1. број амандмана/**amendment number**;
2. датум објављивања/**publication date**;
3. датум уношења/улагања (за AIRAC амандмане на AIP датум ступања на снагу)/**date inserted (for the AIRAC AIP Amendments, effective date)**; и
4. иницијале особе која је унијела амандман/**initials of officer who inserted the amendment**.

GEN 0.3 Преглед додатака на AIP (Record of AIP Supplements)

Преглед објављених додатака на AIP садржи:

1. број додатка/**supplement number**;
2. назив додатка/**supplement subject**;
3. AIP секцију на коју се односи/**AIP section(s) affected**;
4. период важења/**period of validity**; и
5. када је и како поништен/**cancellation record**.

GEN 0.4 Контролна листа AIP страница (Checklists of AIP Pages)

Контролна листа AIP страница садржи:

1. број странице/назив карте/**page number/chart title**, и
2. датум објављивања или ступања на снагу (дан, мјесец по називу и година) ваздухопловне информације/**publication or effective date (day, month by name and year) of the aeronautical information**.

GEN 0.5 Списак ручних исправки AIP-а (List of Hand Amendments to the AIP)

Листа актуелних ручних исправки AIP-а садржи:

1. страница/е AIP-а на које се односи/**AIP page(s) affected**,
2. текст исправке/**amendment text**; и
3. број амандмана на AIP којим је исправка уведена/**AIP Amendment number by which a hand amendment was introduced**.

GEN 0.6 Садржај првог дијела (Table of Contents to Part 1)

Листа секција и подсекција садржаних у првом дијелу - Опште (GEN).

Напомена: Подсекције могу бити наведене по абecedном реду.

GEN 1. ДОМАЋИ ПРОПИСИ И ЗАХТЈЕВИ (National Regulations and Requirements)**GEN 1.1 Надлежни органи (Designated Authorities)**

Адресе надлежних органа, који обављају послове од значаја за међународни ваздушни саобраћај (органи надлежни за цивилно ваздухопловство, метеорологију, царину, имиграцију, здравство, рутне и аеродромске/хелидромске накнаде, пољопривредни карантин и истраживање удеса ваздухоплова), за сваки орган садрже:

1. надлежни орган/**designated authority**;
2. назив надлежног органа/**name of the authority**;
3. поштанску адресу/**postal address**;
4. телефон/**telephone number**;
5. телефакс/**telefax number**;
6. електронску пошту/**e-mail address**;
7. AFS адресу/**aeronautical fixed service (AFS) address**, и

8. интернет адресу, ако је доступна/**website address, if available**.

GEN 1.2 Долазак, транзит и одлазак ваздухоплова (Entry, transit and departure of aircraft)

Прописи и захтјеви за најављивање и подношење захтјева за дозволу за долазак, транзит и одлазак ваздухоплова на међународним летовима.

GEN 1.3 Долазак, транзит и одлазак путника и посаде (Entry, transit and departure of passenger and crew)

Прописи (укључујући царину, имиграцију, карантин и захтјева за претходно одобравање и захтјева за дозволе) који се тичу доласка, транзита и одласка неимигрантских путника и чланова посаде.

GEN 1.4 Увоз, транзит и извоз робе (Entry, transit and departure of cargo)

Прописи (укључујући царину, најављивање и подношења захтјева за дозволе које се тичу доласка, транзита и одласка робе).

Напомена: Одредбе у вези са олакшицама за полијетање у циљу трагања, спасавања, спровођење истраге, поправку у вези са несталим или оштећеним ваздухопловом се детаљније наводе у секцији GEN 3.6 Трагање и спасавање.

GEN 1.5 Инструменти, опрема, исправе и књиге ваздухоплова (Aircraft instruments, equipment and flight documents)

Кратак опис инструмената ваздухоплова, опреме и докумената у вези са летом, укључујући:

1. инструменте, опрему (укључујући опрему у ваздухоплову за комуникацију, навигацију и позиционирање) и документе у вези са летом који морају да се налазе у ваздухоплову, укључујући било какве специјалне захтјева поред оних наведених у ICAO Анексу 6, Дио 1, поглавља 6 и 7 (ICAO Annex 6, Operation of Aircraft, Part I International Commercial Air Transport - Aeroplanes, Chapter 6 and 7).
2. предајник за одређивање мјеста несреће (ELT - Emergency locator transmitter), сигналну опрему и опрему за спасавање, као што је наведено у ICAO Анексу 6, Дио 1, 6.6 и Дио 2, 6.4, ако је тако одређено на регионалним састанцима у областима ваздушне пловидбе за летове изнад одређеног простора.

GEN 1.6 Збирка домаћих прописа и међународних споразума/конвенција (Summary of national regulations and international agreements/conventions)

Листа назива и референци и, према потреби, сажетака домаћих прописа који имају утицаја на ваздушну пловидбу, заједно са листом међународних споразума/конвенција ратификованих од стране државе.

GEN 1.7 Одступања од ICAO стандарда, препоручене праксе и поступака (Differences from ICAO standards, recommended practices and procedures)

Листа значајних одступања домаћих прописа и праксе од релевантних ICAO одредби укључујући:

1. захваћене одредбе (анекс и број издања, параграф)/**provision affected (Annex and edition number, paragraph)**, и
2. одступања наведена пуним текстом/**difference in full text**.

Сва битна одступања морају бити наведена у овој подсекцији. Сви ICAO анекси морају бити наведени по

бројевима, чак и када нема одступања у односу на анекс. У том случају се пружају NIL обавјештења. Одступања у односу на регионалне допунске поступке (SUPPS) морају да се наведу непосредно послје анекса на који се додатни поступци односе.

GEN 2. ТАБЕЛЕ И КОДОВИ (Tables and Codes)

GEN 2.1 Мјерни системи, ознаке ваздухоплова, празници (Measuring System, Aircraft Markings, Holidays)

GEN 2.1.1 Мјерне јединица (Units of Measurement)

Опис мјерних јединица које се користе, укључујући и табеле мјерних јединица.

GEN 2.1.2 Временски референтни систем (Temporal Reference System)

Опис временског референтног система (календара и временског система) у употреби, заједно са информацијом да ли се користи "љетње рачунање времена" и како је временски референтни систем представљен кроз AIP.

GEN 2.1.3 Хоризонтални референтни систем (Horizontal reference system)

Кратак опис хоризонталног (геодетског) референтног система који се користи, укључујући:

1. назив/ознаку референтног система/**name/designation of the reference system**;
2. идентификацију и параметре пројекције/**identification and parameters of the projection**;
3. идентификацију елипсоида у употреби/**identification of the ellipsoid used**;
4. идентификацију референтног датума/**identification of the datum used**;
5. подручје/а примјене/**area(s) of application**; и
6. објашњење, ако је прикладно, о коришћењу звјездице када се користи да се обилеже оне координате које не задовољавају захтјеве за тачност наведене у ICAO анексима 11 и 14/**an explanation, if applicable, of the asterisk used to identify those coordinates that not meet Annex 11 and 14 accuracy requirements**;

EN 2.1.4 Висински референтни систем (Vertical reference system)

Кратак опис висинског референтног система који се користи, укључујући:

1. назив/ознаку референтног система/**name/designation of the reference system**;
2. опис модела геоида који се користи, укључујући захтијеване параметре за трансформацију висине између коришћеног модела и EGM-96/**description of the geoid model used including the parameters required for height transformation between the model used and EGM-96**; и
3. објашњење, ако је прикладно, о коришћењу звјездице која се користи да се обилеже оне надморске висине/ундулације геоида које не задовољавају захтјеве за тачност наведене у ICAO Анексу 14/**an explanation, if applicable, of the asterisk used to identify those elevations/geoid undulations that do not meet Annex 14 accuracy requirements**.

GEN 2.1.5 Ознаке државне припадности и ознаке регистрације ваздухоплова (Aircraft nationality and registration marks)

Информације о ознакама државне припадности и ознакама регистрације ваздухоплова које су усвојене у држави.

GEN 2.1.6 Државни празници (Public Holiday)

Листа државних празника са утицајем на услуге.

GEN 2.2 Скраћенице које се користе у AIS публикацијама (Abbreviations used in AIS publications)

Попис абecedним редом пореданих скраћеница и њихова значења, које се користе у AIP-у и у дистрибуцији ваздухопловних података и информација, са одговарајућом ознаком за домаће скраћенице које се разликују од оних које су садржане у ICAO документу бр. 8400 (PANS-ABC, Doc 8400).

Напомена: Може бити додата и листа дефиниција/рјечник израза алфаветски пореданих.

GEN 2.3 Картографски симболи (Chart symbols)

Попис картографских симбола сложених према серији карата на коју се симболи односе.

GEN 2.4 Локацијски индикатори (Location indicators)

Попис абecedним редом локацијских индикатора који су додијелени локацијама фиксних ваздухопловних станица у сврху кодирања и декодирања. Локације које нису повезане AFS везама морају бити посебно означене.

GEN 2.5 Списак радио-навигационих уређаја (List of radio navigation aids)

Списак радио-навигационих уређаја абecedним редом, садржи и:

1. идентификацију/**identifier**;
2. назив станице/**name of the station**;
3. тип уређаја/средстава/**type of facility/aid**;
4. индикацију да ли уређај служи као рутни уређај (E), аеродромски уређај (A) или обоје (AE)/**indication whether aid serves en-route (E), aerodrome (A) or dual (AE) purposes**.

GEN 2.6 Претварање мјерних јединица (Conversion tables)

Табеле или формуле за претварање:

1. наутичких миља у километре и обрнуто/**nautical miles and kilometres and vice versa**;
2. стопа у метре и обрнуто/**feet and metres and vice versa**;
3. децималних угаоних минута у угаоне секунде и обрнуто/**decimal minutes of arc and seconds of arc and vice versa**; и
4. других мјерних јединица, ако је примјенљиво/**other conversion tables, as appropriate**.

GEN 2.7 Излазак и залазак сунца (Sunrise/sunset tables)

Информације о времену изласка и залазак сунца, укључујући кратак опис критеријума који се користе да се одреде времена и формуле или таблице одакле та времена могу да се израчунавају за било коју локацију, заједно са абecedном листом локација за које су дата времена, са референцом на страницу на којој су дата таблице изласака и залазак сунца за одређену станицу/локацију, укључујући:

1. назив станице/**station name**;
2. ICAO локацијски индикатор/**ICAO location indicator**;
3. географске координате у степенима и минутима/**geographical coordinates in degrees and minutes**;
4. датуме за које су наведена времена/**date(s) for which times are given**;
5. вријеме почетка јутарњег грађанског сумрака/**time for beginning of morning civil twilight**;
6. вријеме изласка сунца/**time for sunrise**;

7. вријеме заласка сунца/**time for sunset**; и
8. вријеме завршетка вечерњег грађанског сумрака/**time for the end of evening civil twilight**.

GEN 3. УСЛУГЕ (Services)

GEN 3.1 Услуге ваздухопловног информисања (Aeronautical Information Services)

GEN 3.1.1 Надлежна служба (Responsible service)

Опис услуга ваздухопловног информисања које се пружају и њихове главне компоненте, укључујући:

1. назив службе/јединице/**service/unit name**;
2. поштанску адресу/**postal address**;
3. телефонски број/**telephone number**;
4. број телефакса/**telefax number**;
5. електронску пошту/**e-mail address**;
6. AFS адресу/**AFS address**;
7. интернет адресу, ако је доступна/**website address, if available**;
8. навођење ICAO докумената на којима се заснивају услуге и референцу на мјесто у AIP-у гдје су објављена одступања, ако постоје/**a statement concerning the ICAO documents on which the service is based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed**); и
9. назнаку ако се услуге не пружају 24 часа/**an indication if service is not H24**;

GEN 3.1.2 Област надлежности (Area of responsibility)

Област надлежности службе ваздухопловног информисања.

GEN 3.1.3 Ваздухопловне публикације (Aeronautical publications)

Опис елемената Интегрисаног пакета ваздухопловних информација, укључујући и:

1. AIP и његове амандмане/**AIP and related amendment service**;
2. додатке на AIP/**AIP Supplement**;
3. ваздухопловне информативне циркуларе/**AIC**;
4. NOTAM и претполетне информативне билтене (PIB)/**NOTAM and pre-flight information bulletins (PIB)**;
5. контролне листе и листе важећих NOTAM-а/**checklists and lists of valid NOTAM**;
6. како се могу прибавити/**how they may be obtained**.

Када се цијене публикација објављују путем AIC-а, то мора да буде наведено у овој секцији AIP-а.

GEN 3.1.4 AIRAC систем (AIRAC system)

Кратак опис AIRAC система који се користи, укључујући листу текућих AIRAC датума и оних у сљедеће двије године.

GEN 3.1.5 Претполетно информисање на аеродромима/хелидромима (Pre-flight information service at aerodromes/helidromes)

Листа аеродрома/хелидрома на којима је доступно претполетно информисање, укључујући и релевантне:

1. елементе Интегрисаног пакета ваздухопловних информација/**elements of the Integrated Aeronautical Information Packages held**;
2. мапе и карте које постоје/**maps and charts held**; и
3. подручја која су покривена наведеним подацима/**general area of coverage of such data**.

GEN 3.1.6 Подаци о терену и препрекама у електронском облику (Electronic terrain and obstacle data)

Детаљи о томе како се могу прибавити подаци о терену и препрекама у електронском облику:

1. име и презиме одговорне особе, службе или организације/**name of the individual, service or organization responsible**);
2. поштанска адреса и електронска адреса одговорне особе, службе или организације/**street address and e-mail address of the individual, service or organization responsible**;
3. број телефакса одговорне особе, службе или организације/**telefax number of the individual, service or organization responsible**;
4. контакт телефон одговорне особе, службе или организације/**contact telephone number of the individual, service or organization responsible**;
5. радно вријеме пружања услуге (временско раздобље, укључујући временску зону када се може остварити контакт)/**(hours of service (time period including time zone when contact can be made)**);
6. on-line информације које се могу користити у сврху контактирања одговорне особе, службе или организације/**online information that can be used to contact the individual, service or organization**;
7. додатне информације, по потреби, о томе како и када контактирати надлежног појединца, службу или организацију/**supplemental information, if necessary, on how and when to contact the individual, service or organization**.

GEN 3.2 Ваздухопловне карте (Aeronautical charts)

GEN 3.2.1 Надлежна служба/е (Responsible service(s))

Опис служби одговорних за израду ваздухопловних карата, укључујући:

1. назив службе/**service name**;
2. поштанску адресу/**postal address**;
3. телефонски број/**telephone number**;
4. број телефакса/**telefax number**;
5. електронску пошту/**e-mail address**;
6. AFS адресу/**AFS address**;
7. интернет адресу, ако је доступна/**website address, if available**;
8. навођење докумената ICAO на којима се заснивају услуге и референцу на мјесто у AIP-у гдје су објављена одступања, ако постоје/**a statement concerning the ICAO documents on which the service is based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed**; и
9. назнаку ако се услуге не пружају 24 часа/**an indication if service is not H24**.

GEN 3.2.2 Ажурирање карата (Maintenance of charts)

Кратак опис начина на који се ваздухопловне карте ревидирају и мијењају.

GEN 3.2.3 Куповина карата (Purchase arrangements)

Детаљи о начину на који карте могу да се прибаве, који садрже:

1. службу продаје/**service/sales agency(ies)**;
2. поштанску адресу/**postal address**;
3. телефонски број/**telephone number**;
4. број телефакса/**telefax number**;
5. електронску пошту/**e-mail address**;
6. AFS адресу/**AFS address**; и

7. интернет адресу, ако је доступна/**website address, if available.**

GEN 3.2.4 Врсте ваздухопловних карата (Aeronautical chart series available)

Попис врста ваздухопловних карата које су доступне, заједно са генералним описом сваке врсте и назнаком која им је намјена.

GEN 3.2.5 Расположиве врсте ваздухопловних карата (List of aeronautical charts available)

Преглед ваздухопловних карата које су на располагању, укључујући:

1. назив врсте/**title of series;**
2. размјеру/**scale of series;**
3. име и/или број сваке карте одређене врсте/**name and/or number of each chart or each sheet in a series;**
4. цијену по листу/**price per sheet; and;** и
5. датум посљедње ревизије/**date of last revision.**

GEN 3.2.6 Индекс свјетске ваздухопловне карте - ICAO 1:1 000 000 (Index to the world aeronautical chart (WAC) - ICAO 1:1 000 000)

Индексна карта која показује покривање и распоред свјетских ваздухопловних карата 1:1.000 000 које се израђују у држави. Ако се израђује ICAO карта 1:500 000 умјесто свјетске ваздухопловне карте 1:1.000 000, индексна карта показује покривање и распоред ICAO 1:500 000 карата.

GEN 3.2.7 Топографске карте (Topographical charts)

Детаљи о томе како се могу прибавити топографске карте, које садрже:

1. име службе/агенције/**name of service/agency(ies);**
2. поштанску адресу/**postal address;**
3. телефонски број/**telephone number;**
4. број телефакса/**telefax number;**
5. електронску пошту/**e-mail address;**
6. AFS адресу/**AFS address;** и
7. интернет адресу, ако је доступна/**website address, if available.**

GEN 3.2.8 Исправке на картама које нису дио AIP-а (Corrections to charts not contained in the AIP)

Листа корекција на ваздухопловним картама, које нису дио AIP-а, или назнака гдје таква информација може да се добије.

GEN 3.3 Услуге контроле ваздушног саобраћаја (Air Traffic Services)

GEN 3.3.1 Надлежна служба (Responsible service)

Опис услуга у ваздушном саобраћају и њихове главне компоненте, укључујући:

1. име службе/**service name;**
2. поштанску адресу/**postal address;**
3. телефонски број/**telephone number;**
4. број телефакса/**telefax number;**
5. електронску пошту/**e-mail address;**
6. AFS адресу/**AFS address;** и
7. интернет адресу, ако је доступна/**website address, if available.**

GEN 3.3.2 Област надлежности (Area of Responsibility)

Кратак опис области надлежности за коју се пружају услуге у ваздушном саобраћају.

GEN 3.3.3 Врсте услуга (Types of Services)

Кратак опис основних врста услуга које се пружају.

GEN 3.3.4 Координација између оператора и ATS-а (Coordination between the operator and ATS)

Општи услови под којима се одвија координација између оператора и пружаоца услуга контроле ваздушног саобраћаја.

GEN 3.3.5 Минимална апсолутна висина лета (Minimum flight altitude)

Критеријуми који се користе да се одреде минималне апсолутне висине лета.

GEN 3.3.6 Листа адреса ATS јединица (ATS units address list)

Листа адреса ATS јединица пореданих по абecedном реду, укључује:

1. назив јединице/**unit name;**
2. поштанску адресу/**postal address;**
3. телефонски број/**telephone number;**
4. број телефакса/**telefax number;**
5. електронску пошту/**e-mail address;**
6. AFS адресу/**AFS address;** и
7. интернет адресу, ако је доступна/**website address, if available.**

GEN 3.4 Везе (Communication services)

GEN 3.4.1 Надлежна служба (Responsible service)

Опис услуга службе надлежне за пружање телекомуникационих и навигационих услуга, укључујући:

1. име службе/**service name;**
2. поштанску адресу/**postal address;**
3. телефонски број/**telephone number;**
4. број телефакса/**telefax number;**
5. електронску пошту/**e-mail address;**
6. AFS адресу/**AFS address;** и
7. интернет адресу, ако је доступна/**website address, if available;**
8. навођење докумената ICAO на којима се заснивају услуге и референцу на мјесто у AIP-у гдје су објављена одступања, ако постоје/**a statement concerning the ICAO documents on which the service is based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed;** и
9. назнаку ако се услуге не пружају 24 часа/**an indication if service is not H24;**

GEN 3.4.2 Област надлежности (Area of Responsibility)

Кратак опис области надлежности у којој се пружају телекомуникационе услуге.

GEN 3.4.3 Врсте услуга (Types of Service)

Кратак опис главних врста услуга и уређаја, укључујући:

1. услуге радио-навигације/**radio navigation services;**
2. услуге преноса говора и/или података/**voice and/or data link services;**
3. услуге емитовања/**broadcasting service;**
4. језик/језике у употреби/**language(s) used;**
5. назнаку да се могу прибавити детаљније информације/**an indication of where detailed information can be obtained.**

GEN 3.4.4 Захтјеви и услови (Requirements and conditions)

Кратак опис који се тиче захтјева и услова под којима су везе доступне.

GEN 3.4.5 Остале информације (Miscellaneous)

Било која додатна информација (нпр. одабране радиостанице за емисију, дијаграм телекомуникација).

GEN 3.5 Метеоролошке услуге (Meteorological services)**GEN 3.5.1 Надлежна служба (Responsible Services)**

Кратак опис метеоролошке службе која је надлежна за пружање метеоролошких информација, укључујући:

1. име службе/**service name**;
2. поштанску адресу/**postal address**;
3. телефонски број/**telephone number**;
4. број телефакса/**telex number**;
5. електронску пошту/**e-mail address**;
6. AFS адресу/**AFS address**; и
7. интернет адресу, ако је доступна/**website address, if available**;
8. навођење докумената ICAO на којима се заснивају услуге и референцу на мјесто у AIP-у гдје су објављена одступања, ако постоје/**a statement concerning the ICAO documents on which the service is based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed**; и
9. назнаку ако се услуге не пружају 24 часа/**an indication if service is not H24**;

GEN 3.5.2 Област надлежности (Area of responsibility)

Кратак опис области и/или ваздушних путева за које се пружају метеоролошке услуге.

GEN 3.5.3 Метеоролошка осматрања и извјештаји (Meteorological observations and reports)

Детаљан опис метеоролошких осматрања и извјештаја који се обезбеђују за међународну ваздушну пловидбу, укључујући:

- 1) име станице и ICAO локацијски индикатор/**name of the station and the ICAO location indicator**;
- 2) тип и учесталост осматрања, укључујући и назнаку да ли се користи опрема за аутоматско осматрање/**type and frequency of observation including an indication of automatic observing equipment**;
- 3) типове метеоролошких извјештаја (нпр. METAR) и доступност TREND прогнозе/**types of meteorological reports (e.g. METAR) and availability of trend forecast**;
- 4) специфичне врсте система осматрања и број осматрачких станица које се користе за осматрање и извјештавање о приземном вјетру, видљивости, видљивости дуж полетно-слетне стазе, бази облака, температуре и, гдје је примјенљиво, смицању вјетра (нпр. анемометар на укрштању полетно-слетних стаза, трансмисиометар поред зоне додира, итд.)/**specific type of observation system and number of observation sites used to observe and report surface wind, visibility, runway visual range, cloud base, temperature and, where applicable, wind shear (e.g. anemometer at intersection of runways, transmissometer next to touchdown zone etc.**;
- 5) радно вријеме/**hours of operation**; и
- 6) назнаку о доступним климатолошким информацијама/**indication of aeronautical climatological information available**.

GEN 3.5.4 Врсте услуга (Types of services)

Кратак опис главних врста услуга које се пружају, укључујући детаље брифинга, консултације, приказ метеоролошких информација, документацију доступну за лет оператерима и члановима летачког особља и опис метода и начина који се користе за пружање метеоролошких информација.

GEN 3.5.5 Најава захтјева за MET услугу (Notification required from operators)

Минимални период најаве захтјева који успоставља надлежни орган за метеорологију према операторима/авио-превозницима, који се односе на брифинг, консултацију и документацију за лет и друге метеоролошке информације које авио-превозници захтјевају или желе да промјене.

GEN 3.5.6 Извјештаји из ваздухоплова (Aircraft reports)

Према потреби, захтјеви надлежног органа за метеорологију за израду и слање извјештаја из ваздухоплова.

GEN 3.5.7 VOLMET (VOLMET service)

Опис VOLMET и/или D-VOLMET услуга, укључујући:

1. назив станице/**name of transmitting station**;
2. позивни знак или идентификацију и скраћеницу за радио-емисију/**call sign or identification and abbreviation for the radio communication emission**;
3. фреквенцију или фреквенције које се користе за емитовање/**frequency or frequencies used to broadcast**;
4. период емитовања/**broadcasting period**;
5. радно вријеме/**hours of service**;
6. листу аеродрома/хелидрома за које су извјештаји и/или прогнозе укључене/**list of aerodrome/heliports for which reports and/or forecast are included**; и
7. извјештаје, прогнозе и SIGMET информације који су укључени, и примједбе/опажања/**reports, forecast and SIGMET information included and remarks**.

GEN 3.5.8 SIGMET И AIRMET (SIGMET and AIRMET)

Опис метеоролошког бдијења које се пружа унутар области информисања у лету или контролисаним областима у којима су обезбијеђене услуге ваздушног саобраћаја, укључујући листу бироа метеоролошког бдијења, који садржи:

1. назив бироа метеоролошког бдијења, ICAO локацијски индикатор/**name of meteorological watch office, ICAO location indicator**;
2. радно вријеме/**hours of service**;
3. области информисања у лету или контролне области у којима се пружају услуге/**flight information region(s) or control area(s) served**;
4. периоди важења SIGMET-a/**SIGMET validity periods**;
5. посебне процедуре примијењене на SIGMET информације (нпр. за вулкански пепео и тропске циклоне)/**specific procedures applied to SIGMET information (e.g. volcanic ash and tropical cyclones)**;
6. процедуре примијењене на AIRMET информације (у складу са релевантним споразумима у области ваздушне пловидбе)/**procedures applied to AIRMET information (in accordance with relevant regional air navigation agreements)**;
7. ATS јединице којима се пружају SIGMET и AIRMET информације/**the air traffic services unit(s) provided with SIGMET and AIRMET information**; и
8. додатне информације (нпр. које се тичу ограничења пружања услуга, и сл.)/**additional information (e.g. concerning any limitation of service, etc.)**

GEN 3.5.9 Друге аутоматизоване метеоролошке услуге (Other automated meteorological services)

Опис доступних аутоматизованих услуга за пружање метеоролошких информација (нпр. аутоматизоване услуге претполетног информисања доступне преко телефона и/или рачунарског модема), укључујући:

1. назив услуге/**service name**;
2. доступне информације/**information available**;
3. подручја, руте и аеродроме који су обухваћени/**areas, routes and aerodromes covered**; и
4. бројеве телефона и телефакса, електронску пошту и интернет адресе, ако су доступне/**telephone and telefax number(s), e-mail address, and, if available, website address**.

GEN 3.6 Трагање и спасавање (Search and Rescue)

GEN 3.6.1 Надлежна служба (Responsible service(s))

Кратак опис служби које су надлежне за пружање услуга трагања и спасавања, укључујући:

1. име службе/јединице/**service/unit name**;
2. поштанску адресу/**postal address**;
3. телефонски број/**telephone number**;
4. број телефакса/**telefax number**;
5. електронску пошту/**e-mail address**;
6. AFS адресу/**AFS address**; и
7. интернет адресу, ако је доступна/**website address, if available**;
8. навођење докумената ICAO на којима се заснивају услуге и референцу на мјесто у AIP-у гдје су објављена одступања/**a statement concerning the ICAO documents on which the service is based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed**;

GEN 3.6.2 Подручје одговорности (Area of responsibility)

Кратак опис области надлежности у којој се пружају услуге трагања и спасавања.

Напомена: Може се користити карта да би се допунио опис области надлежности.

GEN 3.6.3 Врсте услуга (Types of services)

Кратак опис и географски приказ, гдје је то могуће, врсте услуга и опреме који се пружају, укључујући и знаке гдје просторно покривање SAR зависи од значајног размјештаја ваздухоплова.

GEN 3.6.4 Споразум о трагању и спасавању (SAR agreements)

Кратак опис споразума о трагању и спасавању који су на снази, укључујући одредбе за олакшавање доласка и одласка ваздухоплова других држава намијењених трагању и спасавању лица и имовине, поправци или спасавању у вези са изгубљеним или оштећеним ваздухопловом, било на основу обавјештења из ваздуха или последице обавјештења путем плана лета.

GEN 3.6.5 Услови расположивости (Conditions of availability)

Кратак опис одредби за трагање и спасавање, укључујући опште услове под којима су услуге и опрема расположиви за међународну употребу, укључујући назнаку о томе да ли је опрема за трагање и спасавање специјализована за технике трагања и спасавања или се користи за друге сврхе, али је прилагођена за трагање и спасавање путем обуке и опремања, или је расположива само у неким околностима и нема посебне обуке или припреме за трагање и спасавање.

GEN 3.6.6 Процедуре и сигнали (Procedures and signals used)

Кратак опис процедура и сигнала које користе ваздухоплови за спасавање и табела која показује сигнале у употреби од стране преживјелих.

GEN 4. АЕРОДРОМСКЕ/ХЕЛИДРОМСКЕ НАКНАДЕ И НАКНАДЕ ЗА УСЛУГЕ У ВАЗДУШНОЈ ПЛОВИДБИ (Charges for aerodromes/heliports and air navigation services)

Могу да буду наведене референце гдје се могу наћи детаљи ако нису наведени у овом одјелу.

GEN 4.1 Аеродромске/хелидромске накнаде (Aerodromes/heliports charges)

Кратак опис врсте накнада које се односе на аеродроме/хелидроме доступне за међународну употребу, укључујући:

1. слијетање ваздухоплова/**landing of aircraft**;
2. паркирање, паркирање у хангару и дуготрајно паркирање ваздухоплова/**parking, hangarage and long-term storage of aircraft**;
3. путничке услуге/**passenger service**;
4. обезбјеђивање/**security**;
5. буку/**noise-related items**;
6. остало (царина, здравство, имиграција, итд.)/**other (custom, health, immigration, etc)**;
7. изузећа и умањења/**exemptions and reductions**;
8. начине плаћања/**methods of payment**.

GEN 4.2 Накнаде и услуге у ваздушној пловидби (air navigation services charges)

Кратак опис накнада које могу да се односе на услуге у ваздушној пловидби, укључујући:

1. прилазну контролу/**approach control**;
2. услуге на рути/**route air navigation services**;
3. трошковну базу за услуге у ваздушној пловидби и изузећа/умањења/**cost basis for air navigation services and exemptions/reductions**; и
4. начине плаћања/**methods of payment**.

ДИО 2 - ВАЗДУШНИ ПРОСТОР (ENR)

ENR 0.6 Садржај дијела 2 (Table of contents to part 2)

Попис секција и подсекција садржаних у дијелу 2 - Ваздушни простор.

Напомена: подсекције могу да буду наведене абecedним редом.

ENR 1. ОПШТА ПРАВИЛА И ПОСТУПЦИ (General rules and procedures)

ENR 1.1 Општа правила (General rules)

Објављивање општих правила која се примјењују у држави.

ENR 1.2 Правила визуелног летења (Visual flight rules)

Објављивање правила визуелног летења.

ENR 1.3 Правила инструменталног летења (Instrumental flight rules)

Објављивање правила инструменталног летења, како је примијењено унутар државе.

ENR 1.4 Опис и класификација ваздушног простора (ATS airspace classification and description)

ENR 1.4.1 Класификација ваздушног простора (ATS airspace classification)

Опис класа ваздушног простора ATS-а, у облику табеле класификације у ICAO Анексу 11, Додатак 4, тако да се

указује на то које класе ваздушног простора се примјењују у држави.

ENR 1.4.2 Опис ваздушног простора (ATS airspace description)

Опис осталог ваздушног простора ATS, ако је примјенљиво, укључујући општи текстуални опис.

ENR 1.5 Поступци чекања, прилажења и одлажења (Holding, approach and departure procedures)

ENR 1.5.1 Опште (General)

Критеријуми по којима су утврђени поступци чекања, прилажења и одлажења. Ако се разликују од ICAO одредби, морају да се представе у форми табеле.

ENR 1.5.2 Долазећи саобраћај (Arriving flights)

Приказ поступака (конвенционална или просторна навигација, или обје) за долазеће летове који су заједнички за или у оквиру истог типа ваздушног простора. Ако се другачији поступци примјењују у оквиру ваздушног простора у завршној контролисаној области (ТМА), то мора да буде обиљежено, заједно са референцом гдје се може наћи опис специфичних поступака.

ENR 1.5.3 Одлазећи саобраћај (Departing flights)

Приказ поступака за одлазеће летове (конвенционална или просторна навигација, или обје) који су заједнички за летове са свих аеродрома/хелидрома.

ENR 1.6 Услуге и поступци надзора (ATS surveillance services and procedures)

ENR 1.6.1 Примарни радар (Primary radar)

Опис услуга и поступака који се односе на примарни радар, укључујући:

1. додатне услуге/**supplementary services**;
2. примјену услуге радарске контроле/**the application for radar control service**;
3. поступке за случај отказа рада и комуникације ваздух-земља/**radar and air-ground communication failure procedures**;
4. захтјеве за усмено извјештавање о позицији путем CPDLC/**Controller - pilot data link communications** положаја (voice and CPDLC **position reporting requirements**);
5. графички приказ области радарског покривања/**graphic portrayal of area of radar coverage**.

ENR 1.6.2 Секундарни надзорни радар (Secondary surveillance radar (SSR))

Опис оперативних поступака за секундарни надзорни рада (SSR), укључујући:

1. поступке у случају опасности/**emergency procedures**;
2. поступке у случају отказа комуникације ваздух-земља у случају незаконитог ометања/**air-ground failure and unlawful interference procedures**;
3. систем дојеле SSR кодова/**the system of SSR code assignment**;
4. захтјеве за усмено извјештавање о позицији путем CPDLC/**voice and CPDLC position reporting requirements**; и
5. графички приказ области радарског покривања/**graphic portrayal of area of SSR coverage**

ENR 1.6.3 Аутоматски надзор позиције - емитовање (Automatic dependent surveillance-broadcast (ADS-B))

Опис оперативних процедура система аутоматског надзора ваздухоплова-емитовање (ADS-B), укључујући:

1. поступке у случају опасности/**emergency procedures**;
2. поступке у случају отказа комуникације ваздух-земља и у случају незаконитог ометања/**air-ground communication failure and interference procedures**;
3. захтјеве за идентификацију ваздухоплова/**aircraft identification requirements**;
4. захтјеве за усмено извјештавање о позицији путем CPDLC/**voice and CPDLC position reporting requirements**;
5. графички приказ области ADS-B покривања/**graphic portrayal of area of ADS-B coverage**.

ENR 1.6.4 Остале информације и поступци (Other relevant information and procedures)

Кратак опис додатних информација, као што су поступци отказа радара и транспондера.

ENR 1.7 Поступци за подешавање висиномјера (Altimeter settings procedures)

Опис поступака који се употребљавају за подешавање висиномјера, који садржи:

1. кратак увод са исказом који се тиче ICAO докумената на којима се поступци заснивају, заједно са одступањима у односу на ICAO одредбе, ако постоје/**brief introduction with a statement concerning ICAO documents on which the procedures are based together with differences to ICAO provision, if any**;
2. основне поступке за подешавање висиномјера/**basic altimeter setting procedures**;
3. описе региона за подешавање висиномјера/**description of altimeter settings region(s)**;
4. поступке који се односе на операторе (укључујући и пилоте)/**procedures applicable to operators (including pilots)**; и
5. табелу нивоа крстарења/**table of cruising levels**.

ENR 1.8 Регионални допунски поступци (Regional Supplementary Procedures)

Захтјев да се прикажу регионални допунски поступци (SUPPS) који утичу на укупну област одговорности.

ENR 1.9 Управљање протоком ваздушног саобраћаја и управљање ваздушним простором (Air traffic flow management and airspace management)

Кратак опис система за управљање протоком ваздушног саобраћаја (ATFM) и система за управљање ваздушним простором, укључујући:

1. ATFM структуру, подручје опслуживања, услугу која се пружа, локацију и радно вријеме/**ATFM structure, service area, service provided, location of unit(s) and hours of operation**;
2. тип порука за регулисање протока и опис формата/**types of flow messages and descriptions of the formats**;
3. поступке примјенљиве за долазеће летове, који садрже/**procedures applicable for departing flights, containing**:
 - а. службу одговорну за пружање информација о примијењеним ATFM мјерама/**service**

responsible for provision of information on applied ATFM measures;

- б. захтјеве за пријаву плана лета/**flight plan requirements;**
- ц. алокацију слотова/**slot allocations.**

ENR 1.10 Планирање летова (Flight planning)

Захтјев постоји да се назначе било каква ограничења или да се дају савјетодавне информације које се односе на фазу планирања лета које могу помоћи корисницима у увођењу намјераване операције летења, укључујући:

1. процедуре за подношење плана лета/**procedures for the submission of a flight plan;**
2. систем скупног плана лета/**repetitive flight plan system;**
3. промјене на поднешеном плану лета/**changes to the submitted flight plan.**

ENR 1.11 Адресирање порука планова лета (Addressing of flight plan messages)

Захтјев постоји ради назнаке, у облику табеле, адреса лоцираних на плановима лета, који садржи:

1. категорију лета(IFR, VFR или обје)/**category of flight (IFR, VFR or both);**
2. руту (унутар или преко FIR-а и/или ТМА)/**route (into or via FIR and/or TMA);** и
3. адресу поруке/**message address;**

ENR 1.12 Пресретање цивилних ваздухоплова (Interception of civil aircraft)

Захтјева се опис комплетног поступка за пресретање и визуелних сигнала који се користе са јасном знаком да ли се примјењују ИКАО одредбе и, ако се примјењују, напомена да постоје одступања.

Напомена: Листа значајних одступања између домаћих прописа и праксе и одговарајућих ИКАО одредби објављује се у GEN 1.7.

ENR 1.13 Незаконито ометање (Unlawful interference)

Захтијева се представљање одговарајућег поступка који се користи у случају незаконитог ометања/отмице ваздухоплова.

ENR 1.14 Незгоде у ваздушном саобраћају (Air traffic incidents)

Опис система и извјештавања о незгодама у ваздушном саобраћају, укључујући:

1. дефиницију незгоде у ваздушном саобраћају/**definition of air traffic incidents;**
2. употребу обрасца за пријаву догађаја у ваздушном саобраћају/**use of the "Air Traffic Incident Report Form;**
3. процедуре извјештавања (укључујући и процедуре у току лета)/**reporting procedures (including in-flight procedures;** и
4. сврху извјештавања и поступак просљеђивања пријаве/**purpose of reporting and handling of the form;**

ENR 2. ВАЗДУШНИ ПРОСТОР У КОМЕ СЕ ПРУЖАЈУ АТС УСЛУГЕ (Air Traffic Services Airspaces)

ENR 2.1 FIR, UIR, TMA И CTA

Детаљан опис области информисања у лету (FIR), горње области информисања у лету (UIR) и контролираних области (CTA, укључујући специфичне CTA, као што је TMA), укључујући:

1. назив, географске координате у степенима, минутима и секундама хоризонталних граница FIR/

UIR, а у степенима, минутима и секундама хоризонталних граница CTA, вертикалне границе и класе ваздушног простора/**name, geographical coordinates in degrees and minutes of the FIR/UIR lateral limits and in degrees, minutes and seconds of the CTA lateral limits, vertical limits and class of airspace;**

2. идентификацију јединице која пружа услуге/**identification of unit providing the service;**
3. позивни знак ваздухопловне станице јединице која пружа услуге, језик/језике који се користе, са знаком области и услова, када и гдје се користе/**call sign of aeronautical station serving the unit and language(s) used, specifying, the area and conditions, when and where to be used, if applicable;**
4. фреквенције допуњене знаком за одређену употребу/**frequencies supplemented by indications for specific purposes;**
5. примједбе/**remarks.**

Контролисане зоне око војних ваздухопловних база, које нису описане негде другде у AIP-у, морају да се укључе у ову подсекцију. Мора да се наведе и информација о одређеним областима или њиховим дијеловима у којима се захтјеви ИКАО Анекса 2 у вези са плановима лета, двосмјерном комуникацијом и извјештавању о позицији примјењују на све летове у циљу елиминисања или смањења потребе за пресретањем и/или гдје постоји могућност пресретања и захтјева за слушање на VHF каналу 121,5 MHz за хитне случајеве.

Опис одређених подручја у којима је обавезна опремљеност предајником за одређивање мјеста несреће (ELT) и гдје ваздухоплов мора континуирано да слуша VHF фреквенцију 121,5 MHz за хитне случајеве, осим оних периода када ваздухоплов обавља комуникацију на другом VHF каналима или када опрема ваздухоплова или дужности посаде не дозвољавају истовремено слушање два канала.

Напомена: Остале врсте ваздушног простора око цивилних аеродрома/хелидрома, као што су контролисане зоне и аеродромске саобраћајне зоне, су описане у одговарајућим аеродромским или хелидромским секцијама.

ENR 2.2 Остали регулисани ваздушни простор (Other regulated airspace)

Детаљан опис осталих врста регулисаног ваздушног простора и класификације ваздушног простора, ако су успостављене.

ENR 3. РУТЕ У ВАЗДУШНОМ САОБРАЋАЈУ (ATS routes)

Напомена 1: Смјерови, путање и радијали су магнетски.

Напомена 2: Тачке преласка (Changeover points), које су успостављене на средини између два навигациона средства или на пресеку два радијала у случају руте која мијења правац између два навигациона средства, не морају да буду приказане за сваки сегмент руте ако постоји општи исказ о њиховом постојању.

ENR 3.1 Доње АТС руте (Lower ATS routes)

Детаљан опис доњих АТС рута, укључујући:

1. ознаку руте, ознаку навигационе спецификације која се односи на одређени сегмент (сегменте), називе, кодираних ознаке или кодне ознаке и географске координате у степенима, минутима и секундама за све значајне тачке које дефинишу руту, укључујући тачке обавезног јављања или јављања на захтјев/**route designator, designation of**

the required communication performance (RCP) specification(s), navigation specification(s) and/or required surveillance performance (RSP) specification(s) applicable to a specified segment(s), names, coded designators or name-codes and the geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of all significant points defining the route including "compulsory" or "on-request" reporting points;

2. смјер путање или VOR радијала заокружене на најближи степен, геодетско растојање заокружено на најближи десети дио километра или десети дио наутичке миље између било које двије узастопне значајне тачке и, у случају VOR радијала, тачке преласка/**tracks or VOR radials to the nearest degree, geodesic distance to the nearest tenth of a kilometre or tenth of a nautical mile between each successive designated significant point and, in the case of VOR radials, changeover points;**
3. горње или доње границе или минималну апсолутну висину на рути, заокружене на најближих 50 m или 100 ft и класификацију ваздушног простора/**upper and lower limits or minimum en-route altitudes, to the nearest higher 50 m or 100 ft, an airspace classification;**
4. хоризонталне границе и минималну апсолутну висину надвишавања препрека/**lateral limits and minimum obstacle clearances altitudes;**
5. смјерове нивоа крстарења/**direction of cruising levels;**
6. захтјев за навигациону тачност за сваки сегмент PBN (RNAV руте или RNP)/**the navigation accuracy requirement for each PBN (RNAV or RNP) route segment;** и
7. напомене, укључујући назнаку јединице контроле, њен оперативни канал и, ако је примјенљиво, адресу data link и свако ограничење у навигационој спецификацији/**remarks, including an indication of the controlling unit, its operating channel and, if applicable, is logon address, SATVOICE number, and any navigation, RCP and RSP specification(s) limitations.**

Напомена: У вези са ICAO Анексом 11, Додатак 1, и у сврхе планирања летења, дефинисана навигациона спецификација се не сматра саставним дијелом ознаке руте.

ENR 3.2 Горње ATS руте (Upper ATS routes)

Детаљан опис горњих ATS рута, укључујући:

1. ознаку руте, ознаку навигационе спецификације која се односи на одређене сегменте, имена, кодиране ознаке или кодне ознаке и географске координате у степенима, минутима и секундама за све значајне тачке које дефинишу руту, укључујући тачке обавезног јављања или јављања на захтјев/**route designator, designation of the required communication performance (RCP) specification(s), navigation specification(s) and/or required surveillance performance (RSP) specification(s) applicable to a specific segment(s), names, coded designators or name-codes and the geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of all significant point defining the route including "compulsory" or "on-request" reporting points;**
2. смјер путање или VOR радијала заокружен на најближи степен, геодетско растојање заокружено

на најближи десети дио километра или десети дио наутичке миље између било које двије узастопне значајне тачке и, у случају VOR радијала, тачке промјене навигационог средства/**tracks or VOR radials to the nearest degree, geodesic distance to the nearest tenth of a kilometre or tenth of a nautical mile between each successive designated significant point and, in the case of VOR radials, changeover points;**

3. горње и доње границе и класификацију ваздушног простора/**upper and lower limits and airspace classification;**
4. хоризонталне границе/**lateral limits;**
5. смјерове нивоа крстарења/**direction of cruising level;**
6. захтјев за навигациону тачност за сваки сегмент PBN (RNAV или RNP)/**the navigation accuracy requirement for each PBN (RNAV or RNP) route segment;**
7. напомене, укључујући назнаку јединице контроле, њен оперативни канал и, ако је примјенљиво, адресу data link и свако ограничење у навигационој спецификацији/**remarks, including an indication of the controlling unit, its operating channel and, if applicable, is logon address, and any navigation specification(s) limitations.**

Напомена: У вези са ICAO Анексом 11, Додатак 1, и за сврхе планирања летења, дефинисана навигациона спецификација се не сматра саставним дијелом ознаке руте.

ENR 3.3 Руте просторне навигације (Area navigation routes)

Детаљан опис PBN рута (RNAV и RNP), укључујући:

1. ознаку руте, ознаку навигационе спецификације која се односи на одређене сегменте, имена, кодиране ознаке или кодне ознаке и географске координате у степенима, минутима и секундама за све значајне тачке које дефинишу руту, укључујући тачке обавезног јављања или јављања на захтјев/**route designator, designation of the required communication performance (RCP) specification(s), navigation specification(s) and/or required surveillance performance (RSP) specification(s) applicable to a specific segment(s), names, coded designators or name-codes and the geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of all significant points defining the route including "compulsory" or "on-request" reporting points;**
2. по питању тачака на рути које дефинишу руту просторне навигације, додатно (ако је примјенљиво)/**in respect of waypoints defining a VOR/DME area navigation route, additionally:**
 - а) идентификацију станице/положаја референтног VOR/DME/**station identification of the reference VOR/DME;**
 - а. смјер заокружен на најближи степен и удаљеност заокружену на најближи десети дио километра или десети дио наутичке миље од референтног VOR/DME, ако тачка на путањи није колоцирана са њим, и/**bearing to the nearest degree and the distance to the nearest tenth of a kilometre or tenth of a nautical mile from the reference**

VOR/DME, if the waypoint is not collated with it; and

- б. надморску висину DME антене у кругу од 30 m (100 ft)/**elevation of the transmitting antenna of DME to the nearest 30 m (100 ft);**
3. магнетско усмјерење заокружено на најближи степен, геодетско растојање заокружено на најближи десети дио километра или десети дио наутичке миље између дефинисаних крајњих тачака и удаљености између узастопних одређених значајних тачака/**magnetic bearing to the nearest degree, geodesic distance to the nearest tenth of a kilometre or tenth of a nautical mile between defined end-points and distance en-points and distance between each successive designated significant point;**
4. горње и доње границе и класификацију ваздушног простора/**upper and lower limits and airspace classification;**
5. смјерове нивоа крстарења/**direction or cruising levels;**
6. захтјев за навигациону тачност за сваки сегмент PBN (RNAV или RNP)/**the navigation accuracy requirements for each PBN (RNAV or RNP) route segment; and**
7. напомене, укључујући назнаку јединице контроле, њен оперативни канал и, ако је примјенљиво, адресу data link и свако ограничење у навигационој спецификацији/**remarks, including an indication of the controlling unit, its operating channel and, if applicable, its logon address, SATVOICE number, and any navigation, RCP and RSP specification(s) limitations;**

ENR 3.4 Хеликоптерске руте (Helicopter routes)

Детаљан опис рута хеликоптера, укључујући:

1. ознаку руте, ознаку навигационе спецификације која се односи на одређене сегменте, имена, кодиране ознаке или кодне ознаке и географске координате у степенима, минутима и секундама за све значајне тачке које дефинишу руту, укључујући тачке обавезног јављања или јављања на захтјев/**route designator, designation of the required communication performance (RCP) specification(s), navigation specification(s) and/or required surveillance performance (RSP) specification(s) applicable to a specific segment(s), names, coded designators or name-codes and the geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of all significant points defining the route including "compulsory" or "on-request" reporting points;**
2. путању или VOR радијал заокружен на најближи степен, геодетско растојање заокружено на најближи десети дио километра или десети дио наутичке миље између било које двије узатопне значајне тачке и, у случају VOR радијала, тачке преласка /**tracks or VOR radials to the nearest degree, geodesic distance to the nearest tenth of a kilometre or a tenth of a nautical mile between each successive designated significant point and, in the case of VOR radials, changeover points;**
3. горње и доње границе и класификацију ваздушног простора/**upper and lower limits and airspace classification;**

4. минималне апсолутне висине лета заокружене на најближих 50 m или 100 ft/**minimum flight altitudes to the nearest higher 50 m or 100 ft;**
5. захтјев за навигациону тачност са сваки сегмент PBN (RNAV или RNP) руте/**the navigation accuracy requirement for each PBN (RNAV or RNP) segment; and**
6. напомене, укључујући назнаку јединицу контроле, њен оперативни канал, и свако ограничење у навигационој спецификацији/**remarks, including an indication of the controlling unit and its operating frequency, and any navigation specification(s) limitations.**

Напомена: У вези са Анексом 11, Додатак 1, и за потребе планирања летења, дефинисана навигациона спецификација се сматра саставним дијелом ознаке руте.

ENR 3.5 Остале руте (Other routes)

Захтјев је да се опишу друге руте, специфично одређене, које су обавезне у оквиру одређених области, ако постоје.

Напомена: Руте за долазак, трансфер и одлазак, које су одређене у вези са поступцима за саобраћај до и од аеродрома/хелидрома, не треба да се описују пошто се оне описују у одговарајућој секцији Дијела 3 - Аеродроми.

ENR 3.6 Чекање на рути (En-route holding)

Детаљан опис поступака за чекање на рути, који садржи:

1. идентификацију чекања и тачку чекања (навигациони уређај) или тачку на рути просторне навигације (waypoint) са географским координатама у степенима, минутима и секундама/**holding identification (if any) and holding fix (navigation aid) or waypoint with geographical coordinates in degrees, minutes and seconds;**
2. путању за долет/**inbound track;**
3. правац/смјер процедуралног заокрета/**direction of the procedure turn;**
4. максималну задату брзину/**maximum indicated airspeed;**
5. минимални и максимални ниво чекања/**minimum and maximum holding level**
6. вријеме/растојање за одлет/**time/distance outbound;**
7. назнаку контролне јединице и њене оперативне фреквенције/**indication of the controlling unit and its operating frequency.**

Напомена: Критеријуми за надвишавање препрека, који се односе на поступке чекања, садржани су у Поступцима за пружање услуга у ваздушној пловидби - Операције ваздухоплова (PANS-OPS, Doc 8168), Свезак I и II.

ENR 4. РАДИО-НАВИГАЦИОНИ УРЕЂАЈИ/СИСТЕМИ (Radio navigation aids/systems)**ENR 4.1 Рутни радио-навигациони уређаји (Radio navigation aids - en-route)**

Попис станица које пружају радио-навигационе услуге на рути и организован абecedним редом по именом станице, укључујући:

1. назив станице и магнетску деклинацију заокружену на најближи степен, а за VOR деклинацију, станице заокружену на најближи степен, која се користи за техничко поравнање уређаја/**name of station and magnetic variation to the nearest degree and for VOR, station**

- declination to the nearest degree used for technical line-up of the aid;**
- идентификацију/**identification;**
 - фреквенцију/канал за сваки елемент/**frequency/channel for each element;**
 - радно вријеме/**hours of operation;**
 - географске координате у степенима, минутама и секундама, положаја антене емитовања/**geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the position of the transmitting antenna;**
 - надморску висину DME антене заокружену на најближих 30 m (100 ft)/**elevation of the transmitting antenna of DME to the nearest 30 m (100 ft);**
 - примједбе/**remarks.**

ENR 4.2 Специјални навигациони системи (Special navigation systems)

Опис станица повезаних са специјалним навигационим системима (DECCA, LORAN итд.), укључујући:

- назив станице или низа станица/**name of station or chain;**
- врсту доступних услуга (мастер сигнал, slave сигнал, боја)/**type of service available (master signal, slave signal, colour);**
- фреквенцију (број канала, основна фреквенција пулса, фреквенција понављања, према потреби)/**frequency (channel number, basic pulse rate, recurrence rate, as applicable);**
- часови рада/**hours of operational;**
- географске координате предајне станице у степенима, минутама и секундама/**geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the position of the transmitting station;**
- примједбе/**remarks.**

ENR 4.3 Глобални навигациони сателитски систем (Global navigation satellite system) (GNSS)

Листа и опис елемената глобалног навигационог сателитског система (GNSS) који пружа навигациону услугу успостављену за потребе навигације на рути и поредано алфабетски по имену елемената, укључујући:

- назив GNSS елемената (GPS, GLONASS, EGNOS, MSAS, WASS, итд.)/**the name of the GNSS element (GPS, GLONASS, EGNOS, MSAS, WASS, ect.);**
- одговарајућу фреквенцију/фреквенције/**frequency(ies), as appropriate;**
- географски координате у степенима, минутама и секундама номиналног подручја у којем се пружа услуга/**geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the nominal service area and coverage area;**
- примједбе/**remarks.**

ENR 4.4 Кодне ознаке значајних тачака (Name-code designators for significant points)

Алфабетски поредана листа кодних ознака (кодне ознаке од пет слова, погодне за изговор) успостављених за значајне тачке на позицијама гдје нису лоцирана радио-навигациона средства, укључујући:

- кодну ознаку/**name-code designator;**
- географске координате позиције у степенима, минутама и секундама/**geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the position;**

- референцу на ATS или друге руте на којима се тачка налази/**reference to ATS or other routes where the point is located;**
- примједбе, укључујући додатну дефиницију позиције, ако се то захтијева/**remarks, including supplementary definition of position where required.**

ENR 4.5 Рутна ваздухопловна свјетла на земљи (Aeronautical ground lights - en-route)

Листа рутних ваздухопловних свјетала на земљи и других свјетлосних сигнала који означавају географске позиције које је држава одредила као значајне, укључујући:

- име града или другу идентификацију сигнала/**name of the city or town or other identification of the beacon;**
- врсту сигнала и интензитет свјетла у хиљадама кандела/**type of beacon and intensity of the light in thousands of candelas;**
- карактеристике сигнала/**characteristic of the signal;**
- часови рада/**operational hours;**
- примједбе/**remarks.**

ENR 5. НАВИГАЦИОНА УПОЗОРЕЊА (Navigation warnings)

ENR 5.1 Забрањене, ограничене и опасне зоне (Prohibited, restricted and danger areas)

Опис и одговарајући графички приказ забрањених, ограничених и опасних зона, заједно са информацијама које се тичу њиховог успостављања и активирања, укључујући:

- идентификацију, назив и географске координате хоризонталних граница у степенима, минутама и секундама ако су унутар контролисане области/контролисане зоне, односно у степенима и минутама ако су изван контролисане области/контролисане зоне/**identification, name and geographical coordinates of the lateral limits in degrees, minutes and seconds if inside and in degrees and minutes if outside control area/control zone boundaries;**
- горње и доње границе/**upper and lower limits;**
- примједбе, укључујући и вријеме активности/**remarks, including time of activity;**

Врста ограничења или природа опасности и ризик од пресретања у случају продирања у зону морају да буду назначени у колони примједбе/**type of restriction or nature of hazard and risk of interception in the event of penetration must be indicated in the remarks column.**

ENR 5.2 Подручја војних вјежби и обуке (Military exercise and training areas and air defence identification zone (ADIZ))

Опис и одговарајући графички приказ успостављених зона за војне вјежбе и обуку, у којима се вјежбе одвијају у редовним интервалима и успостављене зоне идентификације за потребе ваздушне одбране (ADIZ), укључујући:

- географске координате хоризонталних граница у степенима, минутама и секундама, ако су унутар контролисане области/контролисане зоне, односно, у степенима и минутама, ако су изван контролисане области/контролисане зоне/**geographical coordinates of the lateral limits in degrees, minutes and seconds if inside and in degrees and minutes if outside control area/control zone boundaries;**
- горње и доње границе, систем и начин објављивања о активирању, заједно са информацијом која се односи на цивилно летење и одговарајући ADIZ

поступак/**upper and lower limits and system and means of activation announcements together with information pertinent to civil flights and applicable ADIZ procedures;**

3. примједбе, укључујући вријеме активности и ризик од пресретања у случају продирања у ADIZ/**remarks, including time of activity and risk of interception in the event of penetration of ADIZ.**

ENR 5.3 Остале опасне активности и друге потенцијалне опасности (Other activities of a dangerous nature and other potential hazards)

ENR 5.3.1 Остале опасне активности (Other activities of a dangerous nature)

Опис активности које представљају специфичну или очигледну опасност и које могу да утичу на летење, допуњен одговарајућим картама, укључујући:

1. географске координате у степенима, минутима од центра зоне и домет утицаја/**geographical coordinates in degrees and minutes of centre of area and range of influence;**
2. вертикалне границе/**vertical limits;**
3. савјетодавне мјере/**advisory measures;**
4. надлежно тијело за пружање информација/**authority responsible for the provision of information;**
5. примједбе, укључујући вријеме активности/**remarks, including time of activity.**

ENR 5.3.2 Остале потенцијалне опасности (Other potential hazards)

Опис, допуњен одговарајућим картама, осталих потенцијалних опасности које могу да утичу на летење (нпр. активни вулкани, нуклеарне електране, итд.), укључујући:

1. географске координате локација потенцијалне опасности у степенима и минутима/**geographical coordinates in degrees and minutes of location of potential hazard;**
2. вертикалне границе/**vertical limits;**
3. савјетодавне мјере/**advisory measures;**
4. надлежно тијело за пружање информација/**authority responsible for the provision of information;**
5. примједбе/**remarks.**

ENR 5.4 Рутне навигационе препреке (Air navigation obstacles)

Листа препрека које утичу на ваздушну пловидбу у области I (територија државе), укључујући:

1. идентификацију препрека или ознаку/**obstacle identification or designation;**
2. врсту препреке/**type of obstacle;**
3. положај препреке, представљену географским координатама у степенима, минутима и секундама/**obstacle position, represented by geographical coordinates in degrees, minutes and seconds;**
4. надморску висину препреке заокружену на најближи метар или стопу/**obstacle elevation and height to the nearest metre or foot;**
5. тип и боју освјетљења препреке (ако постоји)/**type and colour of obstacle lighting (if any);**
6. ако је примјенљиво, назнаку да је листа препрека доступна у електронској форми и референцу на GEN 3.1.6/**if appropriate, an indication that the list of obstacle is available in electronic form, and reference to GEN 3.1.6.**

Напомена 1: Препрека, чија је висина изнад тла 100 m и више, сматра се препреком за област I/**An obstacle whose**

height above ground is 100 m and higher is considered an obstacle for Area 1.

Напомена 2: Спецификације за одређивање и извјештавање (тачност мјерења на терену и интегритет података) о позицијама (географска ширина и дужина) и надморској висини/висини изнад тла за препреке у области I дате су у ИКАО Анексу 11, Додатак 5, табеле 1 и 2, редом/**Specification governing the determination and reporting (accuracy of field work and data integrity) of positions (latitude and longitude) and elevation/heights for obstacles in Area 1 are given in Annex 11, Appendix 5, Tables 1 and 2, respectively.**

ENR 5.5 Ваздухопловне спортске и рекреативне активности (Aerial sporting recreational activities)

Кратак опис, допуњен одговарајућим картама, интензивних спортских и рекреативних активности, заједно са условима под којима се одвијају, укључујући:

1. ознаке и географске координате хоризонталних граница у степенима, минутима и секундама, ако су унутар контролисане области/контролисане зоне, односно, у степенима и минутима, ако су изван граница контролисане области/контролисане зоне/**designation and geographical coordinates of the lateral limits in degrees, minutes and second if inside and in degrees and minutes if outside control area/control zone boundaries;**
2. вертикалне границе/**vertical limits;**
3. телефонски број оператора/корисника/**operator/user telephone number;**
4. примједбе, укључујући и вријеме извођења активности/**remarks, including time of activity;**

Напомена: Ова ставка се може подијелити у различите секције за сваку поједину активности, дајући назначене детаље у сваком поједином случају/**This paragraph may be subdivided into different sections for each different category of activity, giving the indicated details in each case.**

ENR 5.6 Кретање птица и области са осјетљивом фауном (Bird migration and areas with sensitive fauna)

Опис, допуњен картама гдје је то могуће, кретање птица повезаних с миграцијама, укључујући и миграционе путеве и подручја сталног одмора, те подручја са осјетљивом фауном.

ENR 6. Карте ваздушних путева (En-route charts)

Карта ваздушних путева - ИКАО и индексне карте морају да буду укључене у ову секцију.

ДИО 3 - АЕРОДРОМИ (AD)

AD 0.6. Садржај дијела 3 (Table of contents to Part 3)

Листа секција и подсекција садржаних у дијелу 3 - Аеродроми (AD).

Напомена: Подсекције могу да буду наведене абecedним редом.

AD 1. АЕРОДРОМИ/ХЕЛИДРОМИ - УВОД (Aerodromes/heliports - introduction)

AD 1.1 Распољивост и услови за коришћење аеродрома/хелидрома (Aerodrome/heliport availability and conditions of use)

AD 1.1.1 Општи услови (General conditions)

Информације о располољивости аеродрома, укључујући:**Brief description of the State's designated authority for aerodromes and heliports, including:**

1. опште услове за коришћење аеродрома/хелидрома и припадајуће опреме/**the general conditions under**

which aerodromes/heliports and associated facilities are available for use; and

- исказ о ICAO документима на којима се заснивају услуге, и референцу на дио у AIP-у гдје су наведена одступања, ако постоје/a **statement concerning the ICAO documents on which the services are based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed.**

AD 1.1.2 Употреба војних аеродрома (Use of military air bases)

Регулатива и поступци, ако постоје, који се тичу цивилне употребе војних аеродрома.

AD 1.1.3 Поступци у условима смањене видљивости (Low visibility procedures (LVP))

Општи услови под којима се примјењују поступци у условима смањене видљивости које се односе на CAT II/III операције.

AD 1.1.4 Аеродромски оперативни минимум (Aerodrome operating minima)

Детаљи у вези са аеродромским оперативним минимумима који се примјењују у држави.

AD 1.1.5 Остале информације (Other information)

Остале информације сличне природе, ако је примјенљиво.

AD 1.2 Службе спасавања, ватрогасне службе и план чишћења снијега (Rescue and firefighting services and snow plan)

AD 1.2.1 Службе спасавања и ватрогасне службе (Rescue and firefighting services)

Кратак опис правила која уређују успостављање служби спасавања и ватрогасних служби на аеродромима/хелидромима расположивим за јавну употребу, заједно са знаком категорије службе спасавања и ватрогасне категорије утврђене од стране државе.

AD 1.2.2 План чишћења снијега (Snow plan)

Кратак опис планирања у случају снијега за аеродроме/хелидроме расположиве за јавну употребу, на којима је вјероватно да ће се остварити снијежни услови, укључујући:

- организацију зимске службе/**organization of the winter service;**
- надзор површина за кретање ваздухоплова/**surveillance of movements areas;**
- методе мјерења и добијена мјерења/**measuring methods and measurements taken;**
- мјере предузете за одржавање употребљивости површина за кретање/**actions taken to maintain the usability of movements areas;**
- извјештавање/**system and means of reporting;**
- случајеве због којих може доћи до затварања полетно-слетне стазе/**the cases of runway closure; and**
- дистрибуцију информација о зимским условима/**distribution of information about snow conditions.**

Напомена: Када се примјењују различита разматрања у вези са планом чишћења снијега на аеродромима/хелидромима, ова подсекција може да се подијели у складу са тим.

AD 1.3. Попис аеродрома/хелидрома (Index to aerodromes and heliports)

- назив аеродрома/хелидрома и ICAO локацијски индикатор/**aerodrome/heliport name and ICAO location indicator;**
- врста саобраћаја за који је дозвољено коришћење аеродрома/хелидрома (међународни/домаћи, IFR/VFR, редовни/ванредни, општа авијација, војни и сл.)/**type of traffic permitted to use aerodrome/heliport (international/national, IFR/VFR, scheduled/non-scheduled, General aviation, military and other);**
- референцу на подсекцију у Дијелу 3 AIP-а, у којем су приказани детаљи о аеродрому/хелидрому/**reference to AIP, Part 3 subsection in which aerodrome/heliport details are presented.**

AD 1.4. Подјела аеродрома/хелидрома (Grouping of aerodrome/heliports)

Кратак опис критеријума које примјењује држава за груписање аеродрома/хелидрома у сврхе производње/дистрибуције/пружања информација (нпр. међународни, домаћи; примарни/ секундарни; велики/ мали; цивилни/ војни, итд.).

AD 1.5. Статус сертификације аеродрома (Status of certification of aerodromes)

Попис аеродрома који указује на статус сертификације, укључујући:

- назив аеродрома и ICAO локацијски индикатор/**aerodrome name and ICAO location indicator;**
- датум сертификације, и ако је примјенљиво, важење сертификата/**date and, if applicable, validity of certification;**
- примједбе, ако их има/**remarks, if any.**

AD 2. АЕРОДРОМИ (AERODROMES)

Напомена - Умјесто **** треба да стоји одговарајући ICAO локацијски индикатор.

**** AD 2.1 Локацијски индикатор и назив аеродрома (Aerodrome location indicator and name)

Аеродром ће имати додијељен ICAO локацијски индикатор и назив аеродрома. ICAO локацијски индикатор ће бити саставни дио система обиљежавања свих подсекција у секцији AD 2.

**** AD 2.2 Географски и административни подаци о аеродрому (Aerodrome geographical and administrative data)

Захтијевани географски и административни подаци о аеродрому, укључујући:

- референтну тачку аеродрома (географске координате у степенима, минутима и секундама), и положај на аеродрому/**aerodrome reference point (geographical coordinates in degrees, minutes and seconds) and its site;**
- смјер и удаљеност референтне тачке аеродрома од центра града или мјеста које аеродром опслужује/**direction and distance of aerodrome reference point from centre of the city or town which the aerodrome serves;**
- надморску висину аеродрома заокружену на најближи метар или стопу и референтну температуру/**aerodrome elevation to the nearest metre or foot, and reference temperature;**
- ако је примјенљиво, ундулацију геоида на положају на коме је измјерена надморска висина аеродрома, заокружену на најближи степен или

стопу/**were appropriate, geoid undulation at the aerodrome elevation position to the nearest metre or foot;**

5. магнетну деклинацију заокружену на најближи степен, датум информације и годишњу промјену/**magnetic variation to the nearest degree, date of information and annual change;**
6. назив оператера аеродрома, адресу, телефон, телефакс, електронску пошту, AFS адресу и интернет адресу, ако постоји/**name of aerodrome operator, address, telephone and telefax numbers, e-mail address, AFS address and, if available, website address;**
7. врсте саобраћаја које су дозвољене на аеродрому (IFR/VFR)/**types of traffic permitted to use the aerodrome;**
8. примједбе/**remarks.**

**** AD 2.3 Радно вријеме (Operational hours)

Детаљан опис радног времена аеродромских служби, укључујући:

1. аеродромског оператора/**aerodrome operator;**
2. царинску и пасошку контролу/**customs and immigration;**
3. здравствена и санитарна служба/**health and sanitation;**
4. AIS брифинг канцеларија/**AIS briefing office;**
5. ATS пријавни биро (APO)/**ATS reporting office (ARO);**
6. MET брифинг канцеларија/**MET briefing office;**
7. услуге контроле ваздушног саобраћаја/**air traffic service;**
8. снабдијевање горивом/**fuelling;**
9. опслуживање/**handling;**
10. заштиту/**security;**
11. одлеђивање/**de-icing;**
12. примједбе/**remarks**

**** AD 2.4 Службе и средстава за прихват и отпрему (Handling services and facilities)

Детаљан опис услуга и садржаја доступних на аеродрому, укључујући:

1. средства за опрему и прихват и отпрему терета/ карго/**cargo-handling facilities;**
2. врсте горива и уља/**fuel and oil types;**
3. средства за снабдијевање горивом/мазивом/**fueling facilities and capacity;**
4. уређаје и средства за одлеђивање/**de-icing facilities;**
5. хангарски простор за ваздухоплове у пролазу/**hangar space for visiting aircraft;**
6. средства за поправку ваздухоплова у пролазу/**repair facilities for visiting aircraft;**
7. примједбе/**remarks.**

**** AD 2.5 Погодности за путнике (Passenger facilities)

Кратак опис погодности за путнике доступних на аеродрому, укључујући:

1. хотел/хотеле на или у близини аеродрома/**hotel(s) at or in the vicinity of aerodrome;**
2. ресторан/ресторане на или у близини аеродрома/**restaurant(s) at or in the vicinity of aerodrome;**
3. могућности превоза/**transportation possibilities;**
4. медицинске услуге/**medical facilities;**
5. банке или поште на или у близини аеродрома/**bank and post office at or in the vicinity of aerodrome;**

6. туристичке агенције/**tourist office; and**
7. примједбе/**remarks.**

**** AD 2.6 Службе спасавања и ватрогасне службе (Rescue and firefighting services)

Детаљан опис услуга спасавања и ватрогасних служби и опреме доступне на аеродрому, укључујући:

1. ватрогасну категорију аеродрома/**aerodrome category for fire fighting;**
2. опрему за спасавање/**rescue equipment;**
3. могућност уклањања оштећеног ваздухоплова/**capability for removal of disabled aircraft;**
4. примједбе/**remarks;**

**** AD 2.7 Сезонска употребљивост - чишћење (Seasonal availability - clearing)

Детаљан опис опреме и оперативних приоритета утврђених ради чишћења аеродромске површине за кретање, укључујући:

1. врсту (врсте) опреме за чишћење/**type(s) of clearing equipment;**
2. приоритете за чишћење/**clearance priorities;**
3. примједбе/**remarks;**

**** AD 2.8 Пристанишне платформе, рулне стазе и мјеста провјере положаја (Aprons, taxiways and check locations/position data)

Појединости везане за физичке карактеристике пристанишне платформе, рулне стазе и мјеста провјере положаја, укључујући:

1. ознаку, површину и носивост пристанишне платформе/**designation, surface and strength of aprons;**
2. ознаку, ширину, површину и носивост рулних стаза/**designation, width, surface and strength of taxiways;**
3. локацију и надморску висину заокружену на најближи метар или стопу за тачке провјере висиномјера/**location and elevation to the nearest metre or foot of altimeter checkpoint;**
4. локација VOR мјеста провјере положаја/**location of VOR checkpoints;**
5. позицију тачке провјере инерцијалног навигационог система INS у степенима, минутима, секундама и стотим дијеловима секунде/**position of INS checkpoints in degree, minutes, seconds and hundredths of seconds;**
6. примједбе/**remarks.**

Ако су контролна мјеста/положаји назначени на аеродромској карти, биљешке ће бити наведене у овој подсекцији.

**** AD 2.9 Систем за вођење и контролу кретања и дневне ознаке (Surface movement guidance and control system and control system and markings)

Кратак опис система за вођење и контролу и ознаке полетно-слетних стаза, укључујући:

1. употребу стационираних знакова идентификације ваздухоплова, линије за навођење по возним стазама и визуелни систем навођења за пристајање/паркирање ваздухоплова на паркирна мјеста/**use of aircraft stand identification signs, taxiway guide lines and visual docking/parking guidance system at aircraft stands;**
2. знакове и свјетла на рулним и полетно-слетним стазама/**runway and taxiway markings and lights;**
3. зауставне пречке (ако постоје)/**stop bars (if any);**

4. примједбе/**remarks**.

****** AD 2.10 Аеродромске препреке (Aerodroms obstacles)**

Детаљан опис препрека, укључујући:

1. препреке у области 2/**obstacles in Area 2**

- а) идентификацију препрека или ознаку/**obstacle identification or designation**;
- б) врсту препреке/**type of obstacle**;
- ц) положај препреке, изражен у географским координатама у степенима, минутима и секундама и десетинкама секунди/**obstacle position, represented by geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and tenth of seconds**;
- д) надморску висину и висину препреке заокружену на најближи метар или стопу/**obstacle elevation and height to the nearest metre or foot**;
- е) означавање препреке, те врсту и боју расвјете препреке (ако постоји)/**obstacle marking, and type and colour of obstacle lighting (if any)**;
- ф) ако је могуће, назнаку да је листа препрека доступна у електронској форми и позвати се на GEN 3.1.6/**if appropriate, an indication that the list of obstacles is available in electronic form, and reference to GEN 3.1.6; and**
- г) назнаку NIL, ако је потребно/**NIL indication, if appropriate**.

Напомена 1: Поглавље 10, 10.1.1 даје опис области 2, док Додатак 8, табела D8-2, садржи графичке илустрације површина прикупљања података о препрекама и критеријуме који се користе за идентификацију препрека у области 2.

Напомена 2: Спецификације за утврђивање и извјештавање (тачност теренског рада и интегритет података) положаја (географска ширина и дужина) и надморске висине за препреке у области 2 дате су у Анексу 11, Додатак 5, табеле 1 и 2, те у Анексу 14, Дио I, Додатак 5, табеле D5-1 и D5-2.

2. одсуство скупа података за област 2 за аеродроме мора да буде јасно наглашено и подаци о препрекама морају да буду обезбијеђени за/**the absence of an Afea 2 data set for the aerodrome is to be clearly stated and obstacle data are to be provided for:**

- а) препреке које продиру у површ за ограничавање препрека/**obstacles that penetrate the obstacle limitations surfaces**;
- б) препреке које продиру у површи за идентификацију препрека у равни путање у одлету/**obstacles that penetrate the take-off flight path area obstacle identification surface; and**
- ц) остале препреке процијењене као опасне за ваздушну пловидбу/**other obstacles assessed as being hazardous to air navigation**.

3. назнаку да информације о препрекама у области 3 нису обезбијеђене или ако јесу, то је тада/**indication that information on obstacles in Area 3 is not provided, or if provided:**

- а) идентификација или ознака препреке/**obstacle identification or designation**;
- б) врста препреке/**type of obstacle**;

ц) положај препреке, представљен географским координатама у степенима, минутима, секундама и десетим дијеловима секунде/**obstacle position, represented by geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and tenth of seconds**;

д) надморска висина и релативна висина препреке заокружене на најближи метар или стопу/**obstacle elevation and height to the nearest metre or foot**;

е) означавање препреке, те врста и боја расвјете препреке (ако постоји)/**obstacle marking, and type and colour of obstacle lighting (if any)**;

ф) назнаку да ли је листа препрека доступна у електронској форми и референцу на GEN 3.1.6/**if appropriate, an indication that the list of obstacles is available in electronic form, and a reference to GEN 3.1.6;**

г) назнака NIL, ако је потребно/**NIL indication, if appropriate**;

Напомена 1: Поглавље 10, 10.1.1 даје опис области 3, док Додатак 8, слика D8-3, садржи графичке илустрације површина прикупљања података о препрекама и критеријуме који се користе за идентификацију препрека у области 3.

Напомена 2: Спецификација за утврђивање и извјештавање (тачност теренског рада и интегритет података) положаја (географска ширина и дужина) и надморске висине за препреке у области 3 дате су у Анексу 14, Дио I, Додатак 5, табеле D5-1 и D5-2.

****** AD 2.11 Метеоролошке информације (Meteorological information provided)**

Детаљан опис метеоролошких информација, које се пружају на аеродрому, и назнака која је метеоролошка канцеларија одговорна за наведене услуге, укључујући:

1. име припадајуће метеоролошке канцеларије/**name of the associated meteorological office**;
2. радно вријеме пружања услуге и, према потреби, одређивање надлежне метеоролошке канцеларије изван наведеног радног времена/**hours of service and, where applicable, the designation of the responsible meteorological office outside these hours**;
3. канцеларија одговорна за припрему TAF-а, те период важења и раздобље издавања прогноза/**office responsible for preparation of TAF and periods of validity and interval of issuance of the forecast**;
4. расположивост тренд прогнозе и интервал издавања/**availability of the trend forecast for the aerodrome, and interval of issuance**;
5. информацију о томе како се пружа информација и/или савјетовање/**information on how briefing and/or consultation is provided**;
6. врсте достављене летне документације и језик/е који се користе у летној документацији/**types of flight documentation supplied and language(s) used in flight documentation**;
7. карте и остале информације приказане или доступне за информисање или савјетовање/**charts and other information displayed or available for briefing or consultation**;
8. додатну опрему на располагању за пружање информација о метеоролошким условима, нпр. радари и пријемник за сателитске

снимке/**supplementary equipment available for providing information on meteorological conditions, e.g. weather radar and receiver for satellite images;**

9. ATS јединицу/јединице којима се достављају метеоролошке информације/**the air traffic services unit(s) provided with meteorological information;**
10. додатне информације (нпр. које се односе на ограничења услуге и сл.)/**additional information (e.g. concerning any limitation of service, etc.).**

****** AD 2.12 Физичке карактеристике полетно-слетне стазе (Runway physical characteristic)**

Детаљан опис физичких карактеристика полетно-слетне стазе, за сваку стазу, укључујући:

1. ознаке/**designations;**
2. стварни смјер изражен у стотим дијеловима степена/**true bearings to one-hundredth of a degree;**
3. димензије полетно-слетне стазе заокружене на најближи метар или стопу/**dimensions of runways to the nearest metre or foot;**
4. носивост површине (PCN и припадајући подаци) и површине за сваку полетно-слетну стазу и припадајућих стаза за заустављање/**strenght of pavement (PCN and associated data) and surface of each runway and associated stopways;**
5. географске координате изражене у степенима, минутима и секундама и стотинкама секунде за сваки праг и крај полетно-слетне стазе, те ундулацију геоида/**geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and hundredths of seconds for each threshold and runway end, and geoid undulation:**
 - Прагова полетно-слетне стазе за непрецизни прилаз заокружене на најближи метар или стопу/**thresholds of a non-precision approach runway to the nearest metre or foot;**
 - Прагова полетно-слетне стазе за прецизни прилаз заокружену на најближу десетину метра или стопе/**thresholds of a precision approach runway to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot;**
6. надморске висине/**elevations of:**
 - Прагова полетно-слетне стазе за непрецизни прилаз заокружене на најближи метар или стопу/**thresholds of a non-precision approach runway to the nearest metre or foot;**
 - Прагова и највише надморске висине зоне додира полетно-слетне стазе за прецизни прилаз, заокружене на најближу десетину метра или десетину стопе/**thresholds and the highest elevation of the touchdown zone of a precision approach runway to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot;**
7. нагиб за сваку полетно-слетну стазу и припадајуће стазе за заустављање/**slope of each runway and associates stopways;**
8. димензије стазе за заустављање (ако постоји) заокружене на најближи метар или стопу/**dimensions of stopway (if any) to the nearest metre or foot;**
9. димензије чистине (ако постоји) заокружене на најближи метар или стопу/**dimension of a clearway (if any) to the nearest metre or foot;**
10. димензије основне стазе/**dimensions of strips;**

11. димензије безбједносних подручја полетно-слетне стазе/**dimension of runway end safety areas;**
12. позиција на којој се завршава полетно-слетна стаза и опис система за принудно заустављање, ако постоји/**location (which runway end) and description of arresting system (if any);**
13. постојање зоне без препрека/**the existence of an obstacle-free zone;**
14. примједбе/**remarks.**

****** AD 2.13 Декларисане дужине (Declared distances)**

Детаљан опис декларисаних дужина заокружених на најближи метар или стопу за сваки смјер и за све полетно-слетне стазе, укључујући:

1. ознаку полетно-слетне стазе/**runway designers;**
2. расположиву дужину за залет/**take-off run available;**
3. расположиву дужину за узлијетање и, ако је примјенљиво, алтернативне редуковане декларисане дужине/**take-off distance available, and if applicable, alternative reduced declared distances;**
4. расположиву брзину за убрзање и заустављање/**accelerate-stop distance available;**
5. расположиву дужину за слијетање/**landing distance available;**
6. примједбе, укључујући почетну или улазну тачку на полетно-слетној стази од које почињу алтернативне редуковане декларисане дужине/**remarks, including runway entry or start point where alternative reduced declared distances have been declared;**

Ако смјер полетно-слетне стазе не може да се користи за слијетање или полијетање, или обоје, онда то мора да буде назначено уношењем скраћенице NU (Not usable).

****** AD 2.14 Прилазна свјетла и свјетла полетно-слетне стазе (Approach and runway lighting)**

Детаљан опис прилазних и свјетала полетно-слетне стазе, укључујући:

1. ознаку полетно-слетне стазе/**runway designator;**
2. тип, дужину и интензитет система прилазних свјетала/**type, length and intensity of approach lighting system;**
3. свјетла прага полетно-слетне стазе, боју и хоризонталне пречке са расвјетом/**runway threshold lights, colour and wing bars;**
4. врсту система за одређивање нагиба за визуелни прилаз/**type of visual approach slope indicator system;**
5. дужину свјетала зоне додира полетно-слетне стазе/**length of runway touchdown zone lights;**
6. дужину, размак, боју и интензитет свјетала централне линије полетно-слетне стазе/**length, spacing, colour and intensity of runway centre line lights;**
7. дужину, размак, боју и интензитет рубних свјетала полетно-слетне стазе/**length, spacing, colour and intensity of runway edge lights;**
8. боју свјетала краја полетно-слетне стазе/**colour of runway end lights and wing bars;**
9. дужину и боју свјетала стазе за заустављање/**length and colour of stopway lights; and**
10. примједбе/**remarks.**

****** AD 2.15 Остале свјетлосне ознаке, резервно напајање (Other lighting and secondary power supply)**

Опис осталих свјетлосних ознака и резервног напајања, укључујући:

1. локацију, карактеристике и радно вријеме аеродромских фарова/идентификационих фарова (ако постоје)/**location, characteristic and hours of operation of aerodrome beacon/identification beacon (if any);**
2. локацију и свјетлосне ознаке (ако постоје) анемометра/показивача смјера слијетања/**location and lighting (if any) of anemometer/landing direction indicator;**
3. рубна свјетла стазе за возњу и расвјету централне линије стазе за возњу/**taxiway edge and taxiway centre line lights;**
4. резервно напајање, укључујући вријеме укључивања/**power supply including switch-over time;**
5. примједбе/**remarks.**

****** AD 2.16 Површине за слијетање хеликоптера (Helicopter landing area)**

Детаљан опис површина за слијетање хеликоптера, укључујући:

1. географске координате у степенима, минутима, секундама и стотим дијеловима секунде и, ако је примјенљиво, ундулацију геоида геометријског центра TLOF или сваког прага FATO површине/**geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and hundredths of seconds and, where appropriate, geoid undulation of the geometric centre of touchdown and lift-off (TLOF) or of each threshold of final approach and take-off (FATO) area:**
 - за непрецизни прилаз, заокружену на најближи метар или стопу/**for non-precision approaches, to the nearest metre or foot;**
 - за прецизни прилаз, заокружену на најближи десети дио метра или десети дио стопе/**for precision approaches, to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot;**
2. надморску висину TLOF и/или FATO подручја/**TLOF and/or FATO area elevation:**
 - за непрецизни прилаз, заокружену на најближи метар или стопу/**for non-precision approaches, to the nearest metre or foot;**
 - за прецизни прилаз, заокружену на најближу десетину метра или стопе/**for precision approaches, to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot;**
3. димензије TLOF и FATO површине заокружене на најближи метар или стопу, врсту површине, носивост и ознаке/**TLOF and FATO area dimension to the nearest metre or foot, surface type, bearing strength and marking;**
4. смјер FATO у односу на прави сјевер, заокружен на стоти дио степена/**true bearing to one-hundredth of a degree of FATO;**
5. декларисане расположиве дужине заокружене на најближи метар или стопу/**declared distances available, to the nearest metre or foot;**
6. прилаз и свјетла FATO/**approach and FATO lighting;**
7. примједбе/**remarks.**

****** AD 2.17 Ваздушни простор у коме су пружају ATS услуге (Air traffic service airspace)**

Детаљан опис организације ваздушног саобраћаја, оперативних услуга контроле ваздушног саобраћаја (ATS) на аеродрому, укључујући:

1. ознаку ваздушног простора и географске координате хоризонталних граница ваздушног простора у степенима, минутима и секундама/**airspace designation and geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the lateral limits;**
2. вертикалне границе/**vertical limits;**
3. класификацију ваздушног простора/**airspace classification;**
4. позивни знак и језик/језике на којима ATS јединица пружа услуге/**call sign and language(s) of the ATS unit providing service;**
5. прелазну висину/**transition altitude;**
6. радно вријеме/**hours of applicability; and**
7. примједбе/**remarks.**

****** AD 2.18 Средства за комуникацију у пружању ATS услуга (Air traffic services communication facilities)**

Детаљан опис средстава за комуникацију у пружању ATS услуга успостављених на аеродрому, укључујући:

1. ознаку службе/**service designation;**
2. позивни знак/**call sign;**
3. канал/канале/**channel(s);**
4. адресу data link, по потреби/**SATVOICE number(s), if available**
5. адресу пријаве, ако је доступна/**logon address, as appropriate;**
6. радно вријеме/**hours of operation; and**
7. примједбе/**remarks.**

****** AD 2.19 Радио-навигациони уређаји за слијетање (Radio navigation and landing aids)**

Детаљан опис радио-навигационих уређаја и уређаја за слијетање везаних за инструментално прилажење и поступке у завршној контролисаној области (ТМА) аеродрома, укључујући:

1. врсту уређаја, магнетну деклинацију заокружену на најближи степен, према потреби, и врсту подржаних операција ILS/MLS, основни GNSS, SBAS и GBAS, а за VOR/ILS/MLS и деклинацију станице која се користи за техничко подешавање заокружену на најближи степен/**type of aids, magnetic variation to the nearest degree, as appropriate, and type of supported operation for ILS/MLS, basic GNSS, SBAS and GBAS and for VOR/ILS/MSL station declination to the nearest degree used for technical line-up of the aid;**
2. идентификацију, ако је потребна/**identification, if required;**
3. фреквенцију/фреквенције, бројеве канала, пружаоца услуга и ознаку (ознаке) референтне путање (RPI), према потреби/**frequency(ies), channel number(s), service provider, and reference path identifier(s) (RPI), as appropriate;**
4. радно вријеме, према потреби/**hours of operation, as appropriate;**
5. географске координате позиције предајне антене у степенима, минутима, секундама и десетим дијеловима секунде, према потреби/**geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and**

thents of seconds of the position of the transmitting antenna, as appropriate;

6. надморску висину предајне антене DME заокружену на најближих 30 m (100 ft) и DME/P заокружену на најближих 3 m (10 ft), надморску висину и елипсоидну висину прага полетно-слетне стазе на који слијеће или елипсоидну висину фиктивног прага заокружену на најближи метар или стопу/elevation of the transmitting antenna of DME to the nearest 30 m (100 ft) and of DME/P to the nearest 3 m (10 ft), elevation of GBAS reference point to the nearest metre or foot, and the ellipsoid height of the point to the nearest metre or foot. For SBAS, the ellipsoid height of the landing threshold point (LTP) or the fictitious threshold point (FTP) to the nearest metre or foot;
7. полупречник опслуживања у односу на референтну тачку GBAS заокружен на најближи километар или наутичку миљу/service volume radius from GBAS reference point to the nearest kilometre or nautical mile; and
8. примједбе/remarks.

****** AD 2.20 Локални саобраћајни прописи (Local traffic regulations)**

Детаљан опис прописа, који су примјенљиви у саобраћају на аеродрому, биће наведен, укључујући и стандардне руте за рулање ваздухоплова, прописе паркирања, школски летови и летови за обуке и сличне процедуре, искључујући поступке за летење.

****** AD 2.21 Поступци за смањење буке (Noise abatement procedures)**

Детаљан опис поступака за смањење буке који су успостављени на аеродрому.

****** AD 2.22 Поступци за летење (Flight procedures)**

Детаљан опис услова и поступака за летење, укључујући радарске и ADS-B поступке, засноване на концепту организације ваздушног простора на аеродрому. Ако су успостављени поступци при смањеној видљивости на аеродрому, њихов детаљан опис, укључујући:

1. полетно-слетну стазу/стазе и пратећу опрему која је дозвољена за употребу у поступцима при смањеној видљивости/runway(s) and associated equipment authorized for use under low visibility procedures;
2. дефинисане метеоролошке услове под којима се покреће и прекида/завршава са употребом поступака при смањеној видљивости/defined meteorological conditions under which initiation, use and termination of low visibility procedures will be made;
3. опис ознака/расвјете тла за употребу по поступцима при смањеној видљивости /description of ground marking/lighting for use under low visibility procedures;
4. примједбе/remarks;

****** AD 2.23 Додатне информације (Additional information)**

Додатне информације о аеродрому, као што је показатељ концентрације птица на аеродрому, заједно са знаком значајног дневног кретања птица између мјеста одмора и мјеста хранилишта.

****** AD 2.24 Карте које се односе на аеродром (Charts related to an aerodrome)**

Карте које се односе на аеродром укључују се по сљедећем редослиједу:

1. ICAO карта аеродрома/хелидрома/Aerodrome/Heliport Chart - ICAO;
2. ICAO карта паркирања/пристајања ваздухоплова/ Aircraft Parking/Docking Chart - ICAO;
3. ICAO карта аеродромске површине за кретање/ Aerodrome Ground Movement Chart - ICAO;
4. ICAO карта аеродромских препрека тип А (за сваку полетно-слетну стазу)/ Aerodrome Obstacle Chart - ICAO Type A (for each runway);
5. ICAO аеродромска карта терена и препрека (електронска)/ Aerodrome Terrain and Obstacle Chart - ICAO (Electronic);
6. ICAO карта терена за прецизни прилаз (прецизни прилаз за Cat II и III полетно-слетне стазе)/Precision Approach Terrain Chart - ICAO (precision approach Cat II and III runways);
7. ICAO карта подручја (одлазне и транзитне руте)/Area Chart - ICAO (departure and transit routes);
8. Карта стандардног одласка - инструментална - ICAO/Standard Departure Chart - Instrument - ICAO;
9. ICAO карта подручја (долазне и транзитне руте)/Area Chart - ICAO (arrival and transit routes);
10. ICAO карта стандардног доласка/Standard Arrival Chart - Instrument - ICAO;
11. ICAO карта надзора минималних висина ATC/ATC Surveillance Minimum Altitude Chart - ICAO;
12. ICAO карта инструменталног прилаза/Instrument Approach Chart - ICAO (for each runway and procedure type);
13. ICAO карта визуелног прилаза/Visual Approach Chart - ICAO; и
14. концентрација птица у близини аеродрома/Bird concentration in the vicinity of the aerodrome;

Ако се нека од карата не израђује, назнака о томе мора да буде наведена у GEN 3.2 - Ваздухопловне карте.

Напомена: Електронска карта терена и препрека аеродрома - ICAO на одговарајућем електронском медију може да садржи у цепу/прегради направљеном на страници AIP -а.

AD 3. ХЕЛИДРОМИ (HELIPORTS)

Када на аеродрому постоји подручје за слијетање хеликоптера, припадајући подаци ће бити наведени под **** AD 2.16.

Напомена - Умјесто ** треба да стоји одговарајући ICAO локацијски индикатор.**

******AD 3.1 Локацијски индикатори и име хелидрома (Heliport location indicator and name)**

Захтјев се односи на ICAO локацијски индикатор додијељен хелидрому и име хелидрома. ICAO локацијски индикатор мора да буде интегрални дио система обиљежавања подсекција у секцији AD 3.

******AD 3.2 Географски и административни подаци о хелидрому (Heliport geographical and administrative data)**

Географски и административни подаци о хелидрому укључују:

1. референтну тачку хелидрома (географске координате у степенима, минутама и секундама), и положај на хелидрому/**heliport reference point (geographical coordinates in degrees, minutes and seconds) and its site;**
2. смјер и растојање референтне тачке хелидрома од центра града или мјеста које хелидром опслужује/**direction and distance of heliport reference point from centre of the city or town which the heliport serves;**
3. надморску висину хелидрома заокружену на најближи метар или стопу и референтну температуру/**heliport elevation to the nearest metre or foot, and reference temperature;**
4. ако је примјенљиво, ундулацију геоида на положају на коме је измјерена надморска висина хелидрома до најближег метра или стопе/**where appropriate, geoid undulation at the heliport elevation position to the nearest metre or foot;**
5. магнетну деklinацију заокружену на најближи степен, датум податка и годишњу промјену/**magnetic variation to the nearest degree, date of information and annual change;**
6. назив оператера хелидрома, адресу, телефон, телефакс, електронску пошту, AFS адресу и интернет адресу, ако постоји/**name of heliport operator, address, telephone and telefax number, e-mail address and, if available website address;**
7. врсте саобраћаја које су дозвољене на хелидрому (IFR/VFR)/**types of traffic permitted to use the heliport (IFR/VFR);**
8. примједбе/**remarks.**

****AD 3.3 Радно вријеме (Operational hours)

Детаљан опис радног времена за службе на хелидрому, укључујући:

1. оператора хелидрома/**heliport operator;**
2. царинску и пасошку контролу/**customs and immigration;**
3. здравствену и санитарну службу/**health and sanitation;**
4. AIS брифинг канцеларија/**AIS briefing office;**
5. ATS пријавни биро (ARO)/**ATS reporting office (ARO);**
6. MET брифинг канцеларија/**MET briefing office;**
7. служба контроле летења/**air traffic service;**
8. снабдијевање горивом/**fuelling;**
9. опслуживање/**handling;**
10. заштита/**security;**
11. одлеђивање/**de-icing; and**
12. примједбе/**remarks.**

****AD 3.4 Службе и средства за опслуживање (Handling services and facilities)

Детаљан опис услуга и садржаја доступних на хелидрому, укључујући:

1. средства за опслуживање робе/**cargo-handling facilities;**
2. врсте горива и уља/**fuel and oil types;**
3. објекте и средства за снабдијевање горивом/**fuelling facilities and capacity;**
4. уређаје и средства за одлеђивање/**de-icing facilities;**
5. хангарски простор за хеликоптере у пролазу/**hangar space for visiting helicopter;**
6. објекте за поправак хеликоптера у пролазу/**repair facilities for visiting helicopter;**

7. примједбе/**remarks.**

****AD 3.5 Погодности за путнике (Passenger facilities)

Кратак опис погодности за путнике доступних на хелидрому, укључујући:

1. хотел/е на или у близини хелидрома/**hotel(s) at or in the vicinity of heliport;**
2. ресторан/е на или у близини хелидрома/**restaurant(s) at or in the vicinity of heliport;**
3. могућност превоза/**transportation possibilities;**
4. медицинске услуге/**medical facilities;**
5. банке или поште на или у близини хелидрома/**bank and post office at or in the vicinity of heliport;**
6. туристичке агенције/**tourist office;**
7. примједбе/**remarks.**

****AD 3.6 Спасилачко-ватрогасна служба (Rescue and firefighting services)

Детаљан опис спасилачко-ватрогасних услуга и опреме која је на располагању на хелидрому, укључујући:

1. ватрогасну категорију хелидрома/**heliport category for firefighting;**
2. опрему за спасавање/**rescue equipment;**
3. средства за уклањање оштећеног хеликоптера/**capability for removal of disabled helicopter;**
4. примједбе/**remarks;**

****AD 3.7 Сезонска употребљивост - чишћење (Seasonal availability - clearing)

Детаљан опис опреме и оперативних приоритета утврђених ради чишћења хелидромске површине за кретање, укључујући:

1. врсту опреме за чишћење/**type(s) of clearing equipment;**
2. приоритете за чишћење/**clearance priorities;**
3. примједбе/**remarks;**

****AD 3.8 Пристанишне платформе, рулне стазе и мјеста провјере положаја (Aprons, taxiways and check locations/position data)

Појединости везане за физичке карактеристике пристанишне платформе, рулне стазе и мјеста провјере положаја, укључујући:

1. ознаку, површину и носивост пристанишне платформе, паркинг позиција за хеликоптере/**designation, surface and strength of aprons, helicopter stands;**
2. ознаку, ширину и површину хеликоптерских рулних стаза на земљи/**designation, width and surface type of helicopter ground taxiways;**
3. ширину и ознаку хеликоптерских ваздушних рулних стаза/**width and designation of helicopter air taxiway and air transit route;**
4. локацију и надморску висину за тачке провјере висинометра заокружене на најближи метар или стопу/**location and elevation to the nearest metre or foot of altimeter checkpoints;**
5. локацију тачке провјере VOR-a/**location of VOR checkpoints;**
6. положај INS контролних тачака у степенима, минутама и секундама, те стотим дијеловима секунде/**position of INS checkpoints in degrees, minutes, seconds and hundredths of second; and**
7. примједбе/**remarks.**

Ако су контролне локације/позиције приказане на карти хелидрома, забиљешка о томе биће назначена у оквиру ове подсекције.

**** AD 3.9 Ознаке и маркери (Markings and markers)

Кратак опис ознака и маркера површина за завршно прилажење и полијетање и рулних стаза, укључујући:

1. ознаке зона завршног прилаза и полијетања/**final approach and take-off markings**;
2. ознаке рулних стаза, маркере ваздушних рута и маркере ваздушних транзитних рута/**taxiways markings, air taxiway markers and air transit route marker**; and
3. примједбе/**remarks**.

**** AD 3.10 Хелидромске препреке (Heliport obstacles)

Детаљан опис препрека, укључујући:

1. идентификацију препрека или ознаку/**obstacle identification or designation**;
2. врсту препрека/**type of obstacle**;
3. географске координате положаја препрека, изражене у степенима, минутама и секундама и десетим дијеловима секунди/**obstacle position, represented by geographical coordinates indegrees, minutes, seconds and tenths of seconds**;
4. надморску висину препреке чија је вриједност заокружена на најближи метар или стопу/**obstacle elevation and height to the nearest metre or foot**;
5. означавање препрека, те врсту и боју расвјете препреке (ако постоји)/ **obstacle marking, and type and colour of obstacle lighting (if any)**;
6. ако је могуће, назнаку да је попис препрека доступан у електронском облику, и позивање на GEN 3.1.6/**if appropriate, an indication that the list of obstacles is available in electronic form, and a reference to GEN 3.1.6**;
7. назнаку NIL, ако је потребно/ **NIL indication, if appropriate**.

**** AD 3.11 Метеоролошке информације (Meteorological information provided)

Детаљан опис метеоролошких информација које се пружају на хелидрому и назнака која метеоролошка канцеларија је одговорна за наведене услуге, укључујући:

1. назив припадајуће метеоролошке канцеларије/**name of the associated meteorological office**;
2. радно вријеме пружања услуге и, по потреби, одређивање надлежне метеоролошке канцеларије изван наведеног радног времена/**hours of service and, where applicable, the designation of the responsible meteorological office outside these hours**;
3. канцеларија одговорна за припрему TAF-а, те период важења и интервал издавања прогноза/**office responsible for preparation of TAF and periods of validity and interval of issuance of the forecast**;
4. расположивост тренд прогноза за хелидром, те интервал издавања/**availability of the trend forecast for the aerodrome, and interval of issuance**;
5. информацију о томе како се пружа информација и/или консултације/**information on how briefing and/or consultation is provided**;
6. врсту документације која је доступна и језике који се користе у документацији за лет/**types of flight documentation supplied and language(s) used in flight documentation**;

7. карте и остале информације које се приказују или пружају за информисање или консултације/**charts and other information displayed or available for briefing or consultation**;
8. додатну опрему доступну за обезбјеђивање информација о метеоролошким условима, нпр. временски радар или пријемник за сателитске слике/**supplementary equipment available for providing information on meteorological conditions, e.g. weather radar and receiver for satellite images**;
9. ATS јединицу/јединице којима се достављају метеоролошке информације/**the air traffic services unit(s) provided with meteorological information**;
10. додатне информације (нпр. ограничење услуга и сл.)/**additional information (e.g. concerning any limitation of service, etc)**.

**** AD 3.12 Подаци о хелидрому (Heliport data)

Детаљан опис димензија хелидрома и са тим повезаних информација, укључујући:

1. врсту хелидрома - површински, хелидром на издигнутом објекту или хелидром на платформи/**heliport type - surface level, elevated or helideck**;
2. димензије зоне приземљења и узлета (TLOF) заокружене на најближи метар или стопу/**touchdown and lift-off (TLOF) area dimension to the nearest metre or foot**;
3. смјер зоне завршног прилаза и полијетања (FATO) у односу на прави (географски) сјевер заокружен на стоти дио степена/**true bearings to one-hundredth of a degree of a final approach and take-off (FATO) area**;
4. димензије FATO заокружене на најближи метар или стопу и тип површине/**dimensions to the nearest metre or fot of FATO, and surface type**;
5. површину и носивост TLOF-а у тонама (1000 kg)/**surface and bearing strenght in tonnes (1000 kg) of TLOF**;
6. географске координате у степенима, минутама, секундама и стотим дијеловима секунде, ако је примјенљиво, ундулацију геоида геометријског центра TLOF или сваког прага FATO, заокружену на најближих пола метра или стопе/**geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and hundredths of second and, where appropriate, geoid undulation of the geometric centre of TLOF or each treshold of FATO**:
 - за непрецизне прилазе, заокружену на најближи метар или стопу/**for non-precision approach, to the nearest metre or foot**;
 - за прецизне прилазе, заокружену на најближу десетину метра или стопе/**for precision approaches, to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot**;
7. нагиб TLOF и FATO и надморску висину/**TLOF and/or FATO slope and elevation**:
 - за непрецизне прилазе, заокружену на најближи метар или стопу/**for non-precision approaches, to the nearest metre or foot**;
 - за прецизне прилазе, заокружену на најближи десети дио метра или десети дио стопе/**for precision approaches, to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot**;

8. димензије зоне безбједности/**dimension of a safety area;**
9. димензије чистине, заокружене на најближи метар или стопу/**dimensions, to the nearest metre or foot, of helicopter clearway;**
10. постојање зоне без препрека/**the existance of an obstacle-free sector;**
11. примједбе/**remarks.**

**** AD 3.13 Декларисане дужине (Declared distances)

Детаљан опис декларисаних дужина заокружених на најближи метар или стопу када је релевантно за хелидром, укључујући:

1. расположиву дужину за полијетање и, ако је примјенљиво, алтернативне редуковане декларисане дужине/**take-off distance available, and if applicable, alternative reduced declared distances;**
2. расположиву дужину за прекинуто полијетање/**rejected take-off distance available;**
3. расположиву дужину за слијетање/**landing distance available; and**
4. примједбе, укључујући полазну или улазну тачку од које почињу алтернативне редуковане декларисане дужине/**remarks, including entry or start point where alternative reduced declared distances have been declared;**

**** AD 3.14 Прилазна и FATO свјетла (Approach and FATO lighting)

Детаљан опис прилазних свјетала и FATO свјетала, укључујући:

1. врсту, дужину и интензитет система прилазних свјетала/**type, lenght and intesity of approach lighting system;**
2. врсту визуелног система показивача нагиба/**type of visual approach slope indicator system;**
3. карактеристике и локацију свјетала FATO подручја/**characteristic and location of FATO area lights;**
4. карактеристике и локацију свјетала циљне тачке за слијетање/**characteristic and location of aiming point lights;**
5. карактеристике и локацију система TLOF свјетала/**characteristic and location of TLOF lighting system;**
6. примједбе/**remarks.**

**** AD 3.15 Остале свјетлосне ознаке, резервно напајање (Other lighting, secondary power supply)

Опис других свјетлосних ознака и резервног напајања, укључујући:

1. локацију, карактеристике и радно вријеме хелидромских фарова/**location, characteristic and hours of operation of heliport beacon;**
2. локацију и свјетлосне ознаке показивача смјера вјетра/**location and lighting of wind direction indicator (WDI);**
3. рубна свјетла рулних стаза и свјетла осе рулних стаза/**taxiway edge and taxiway centre line lights;**
4. резервно напајање, укључујући вријеме укључивања/**secondary power supply including switch-over time;**
5. примједбе/**remarks.**

**** AD 3.16 Ваздушни простор у коме се пружају ATS услуге (Air traffic services airspace)

Детаљан опис организације ваздушног простора у коме се пружају ATS услуге успостављене на хелидрому, укључујући:

1. Ознаку ваздушног простора и географске координате хоризонталних граница ваздушног простора у степенима, минутима и секундама/**airspace designation and geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the lateral limits;**
2. вертикалне границе/**vertical limits;**
3. класификацију ваздушног простора/**airspace classification;**
4. позивни знак и језик/е на којима ATS јединице пружају услуге/**call sign and language(s) of ATS unit providing service;**
5. прелазну апослутну висину/**transition altitude;**
6. радно вријеме/**hours of applicability; and**
7. примједбе/**remarks.**

**** AD 3.17 Средства за комуникацију у пружању ATS услуга (Air traffic services communication facilities)

Детаљан опис средстава за комуникацију у пружању ATS услуга успостављених на хелидрому, укључујући:

1. ознаку службе/**service designation;**
2. позивни знак/**call sign;**
3. фреквенцију (фреквенције)/**frequency(ies);**
4. радно вријеме/**hours of operation;**
5. примједбе/**remarks.**

**** AD 3.18 Радио-навигациони и уређаји за слијетање (Radio navigation and landing aids)

Детаљан опис радио-навигационих и уређаја за слијетање везаних за инструментално прилажење и поступке у завршној контролисаној области (ТМА) хелидрома, укључујући:

1. врсту уређаја, магнетну деклинацију заокружену на најближи степен, према потреби, и врсту подржаних операција за ILS/MLS, основни GNSS, SBAS и GBAS/**type of aids, magnetic variation to the nearest degree, as appropriate, and type of supported operation for ILS/MSL, basic GNSS, SBAS and GBAS, and for VOR/ILS/MLS station declination to the nearest degree used for technical line-up of the aid;**
2. идентификацију, ако је потребна/**identification, if required;**
3. фреквенцију (фреквенције), према потреби/**frequency(ies), as appropriate;**
4. радно вријеме, по потреби/**hours of operation, as appropriate;**
5. географске координате позиције предајне антене у степенима, минутима, секундама и десетим дијеловима секунде, према потреби/**geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and tenth of seconds of the position of the trasmitting antenna, as appropriate;**
6. надморску висину DME предајне антене/**elevation of the transmitting antenna DME to the nearest 30m (100 ft) and DME/P to the nearest 3m (10 ft);**
7. примједбе/**remarks;**

**** AD 3.19 Локални прописи на хелидрому (Local heliport regulations)

Детаљан опис прописа који важе за коришћење хелидрома, укључујући прихватање летова за обуку,

ваздухоплова који нису опремљени радио-везом, ултралаких ваздухоплова и сличних, за маневрисање на земљи и паркирање, искључујући поступке за летење.

****** AD 3.20 Поступци за смањење буке (Noise abatement procedures)**

Детаљан опис поступака за смањење буке на хелидрому.

****** AD 3.21 Поступци за летење (Flight procedures)**

Детаљан опис услова и поступака за летење, укључујући радарске и ADS-B поступке, успостављених на основу организације ваздушног простора на хелидрому. Ако су успостављени, детаљни опис поступака при смањеној видљивости на хелидрому, укључујући:

1. површине зоне приземљења и узлета (TLOF) и придружену опрему намијењену у поступцима при смањеној видљивости/**touchdown and lift-off (TLOF) area(s) and associated equipment authorized for use under low visibility procedures**;
2. дефинисане метеоролошке услове под којима се може или под којима се прекида употреба поступака при смањеној видљивости/**defined meteorological conditions under which initiation, use and termination of low visibility procedures would be made**;
3. опис ознака и свјетлосних ознака које се користе у поступцима при смањеној видљивости/**description of ground/lighting for use under low visibility procedures**;
4. примједбе/**remarks**.

****** AD 3.22 Додатне информације (Additional information)**

Додатне информације о хелидрому, као што су индикације о концентрацији птица на хелидрому, заједно са индикацијом о значајним дневним кретањима између одморишта и зона храњења, у мјери у којој је то изводиво.

****** AD 3.23 Карте које се односе на хелидром (Charts related to a heliport)**

Карте се укључују по следећем редослиједу:

1. ICAO карта аеродрома/хелидрома/**Aerodrome/Heliport Chart - ICAO**;
2. ICAO карта подручја/**Area Chart - ICAO (departure and transit routes)**;
3. ICAO карта стандардног инструменталног одласка/**Standard Departure Chart - Instrument - ICAO**;
4. ICAO карта подручја (долазне и одлазне руте)/**Area Chart - ICAO (arrival and transit routes)**;
5. ICAO карта стандардног инструменталног доласка/**Standard Arrival Chart - Instrument - ICAO**;
6. ICAO карта минималних радарских апсолутних висина/**ATS Surveillance Minimum Altitude Chart - ICAO**;
7. ICAO карта инструменталног прилаза (за сваки тип поступка)/**Instrument Approach Chart - ICAO (for each procedure type)**;
8. ICAO карта визуелног прилажења/**Visual Approach Chart - ICAO**;
9. концентрација птица у близини хелидрома/**bird concentration in the vicinity of heliport**.

Ако се нека карта не израђује, изјава о томе треба да буде дата у GEN 3.2 - Ваздухопловне карте.

Na osnovu člana 16. i 61. stav (1) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02 i 102/09) i člana 14. stav (1) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 39/09), generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK

O ZBORNIKU ZRAKOPLOVNIH INFORMACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

(Predmet)

Ovim pravilnikom se utvrđuju osnovni elementi Zbornika zrakoplovnih informacija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: "AIP"), kao što su: kompozicija/forma AIP-a, jezik, dizajn, kao i sadržaj AIP-a.

Član 2.

(Odgovornosti pružatelja usluga zrakoplovnog informiranja)

- (1) U skladu sa članom 4. stav (6) Pravilnika o uslugama zrakoplovnog informiranja u Bosni i Hercegovini, pružatelj usluga zrakoplovnog informiranja Bosne i Hercegovine je odgovoran za publikovanje AIP-a.
- (2) Postupcima utvrđenim operativnim priručnikom, pružatelj usluga zrakoplovnog informiranja u Bosni i Hercegovini će osigurati publikovanje AIP-a, kao i izmjene i dopune navedenog dokumenta. Zrakoplovne informacije, koje su sastavni dio AIP-a, publikovaće se u skladu sa odgovarajućim razdobljima primjene, u zavisnosti od njihovog operativnog značaja.

Član 3.

(Pojmovi i skraćenice)

- (1) Pojmovi koji se upotrebljavaju u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:
 - a) **Aerodrom** (Aerodrome): Unaprijed definirano područje na kopnu ili vodi (uključujući sve objekte, instalacije i opremu) namijenjeno za slijetanje, polijetanje i kretanje zrakoplova u bilo kojem dijelu ili cjelini;
 - b) **Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine** (Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation): Nadležna zrakoplovna vlast Bosne i Hercegovine;
 - c) **Dodaci na AIP** (AIP Supplement): Privremene izmjene informacija u AIP-u, koje se objavljuju na posebnim/izdvojenim stranicama;
 - d) **Geoid** (Geoid): Površina jednakih potencijala (ekvipotencijalna površina) u polju Zemljine gravitacije, koja se poklapa sa neuznemirenim srednjim nivoom mora, kontinuirano proizvedenim kroz kontinente. Oblik geoida je nepravilan zbog lokalnih gravitacionih poremećaja (plima, salinitet, strujanja, i sl.) i smjer gravitacije je upravan/normalan na geoid u svakoj tački;
 - e) **Integrirani paket zrakoplovnih informacija** (Integrated Aeronautical Information Package): Paket koji se sastoji od sljedećih elemenata:
 1. Zbornik zrakoplovnih informacija, uključujući amandmane na AIP,
 2. Dodatke na AIP,
 3. Hitnih zrakoplovnih obavještenja - NOTAM i Pretpoletnih informativnih biltena (PIB),
 4. Zrakoplovnih informativnih cirkulara (AIC), i
 5. Kontrolnih listi i listi važećih NOTAM-a;
 - f) **Integritet zrakoplovnih podataka** (Integrity (aeronautical data)): Stepen pouzdanosti da